

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Lasten ja nuorten liikkuminen Tampereen kaupunkiseudulla

Koulumatka- ja liikkumiskyselyn 2021 ja Tampereen kaupunkiseudun LIITU-tutkimuksen 2018-2020 yhteenveto

Tampereen kaupunkiseudun koulumatka- ja liikkumiskysely 2021

Tulosten yhteenveto

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

Vastaajien taustatiedot

KYSELYYN VASTANNEIDEN KOULULAISTEN TAUSTATIEDOT

Yhteensä **7975** vastausta

Sukupuoli

Tyttö
54 %

Poika
41 %

Muu
2 %

Ei halua
vastata
3 %

Vastausprosentti kouluasteittain

Alakoulu	13 %
Yläkoulu	19 %
Toinen aste	12 %

Vastaajien osuus kyselyittäin

Alakoululainen ilman huoltajaa	22 %
Alakoululainen huoltajan kanssa	23 %
Yläkoululainen	29 %
Toisen asteen opiskelija	26 %

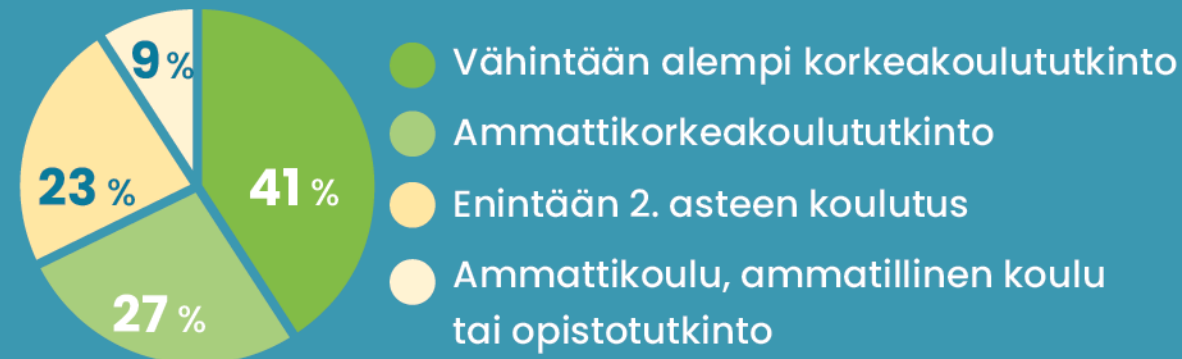
ALAKOULULAISTEN HUOLTAJIEN TAUSTATIEDOT

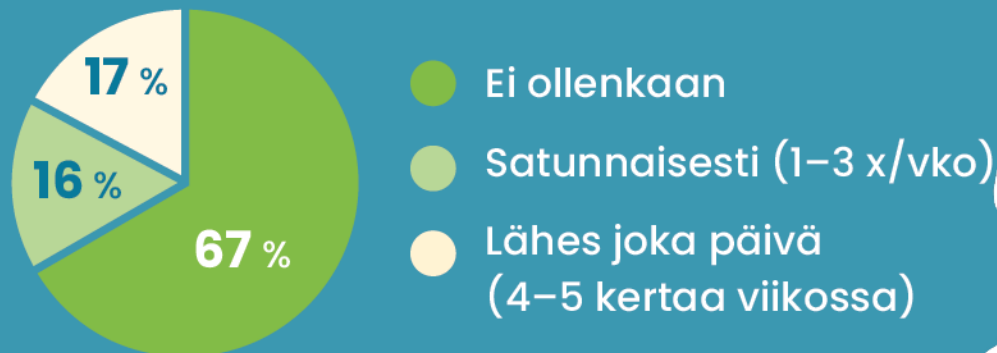
Kyselyyn
vastanneiden
huoltajien
keski-ikä **41** vuotta

vaihteluväli
25–64 vuotta

Huoltajien koulutus tai tutkinto

Huoltajan työmatkan kulkeminen kävellen tai pyörällä viimeisen vuoden aikana

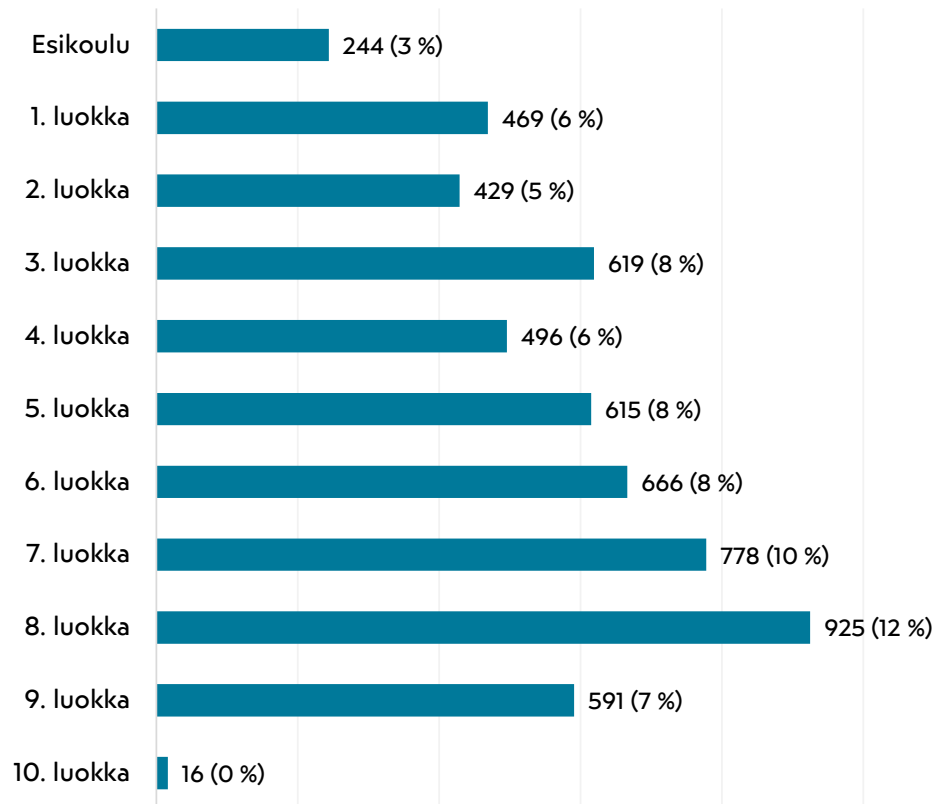

Huoltajan yhdensuuntaisen omia lihaksia käyttäen tehdyn työmatkan kesto

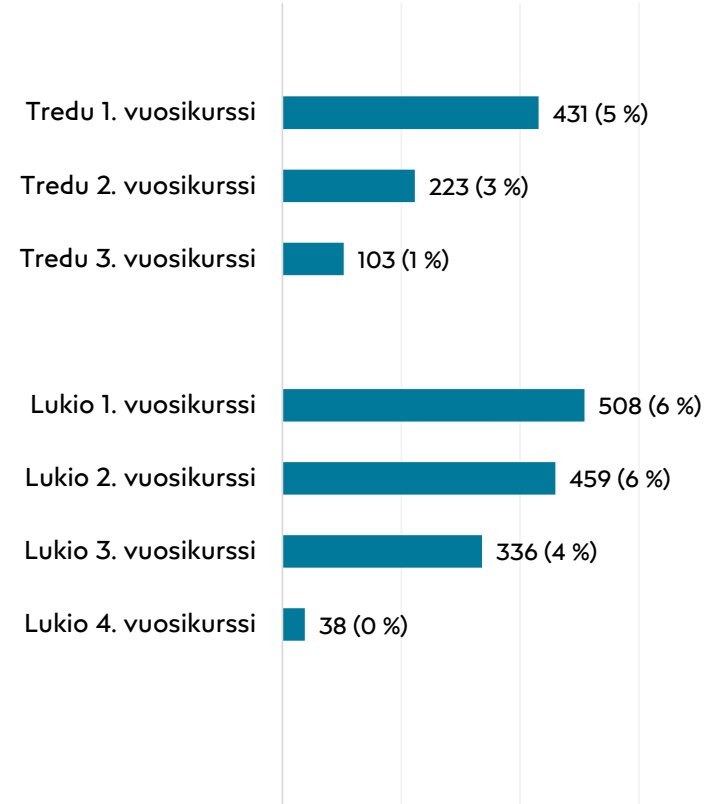

Koulumatka- ja liikkumiskyselyn vastaajien lukumäärä ja osuus kaikista vastaajista

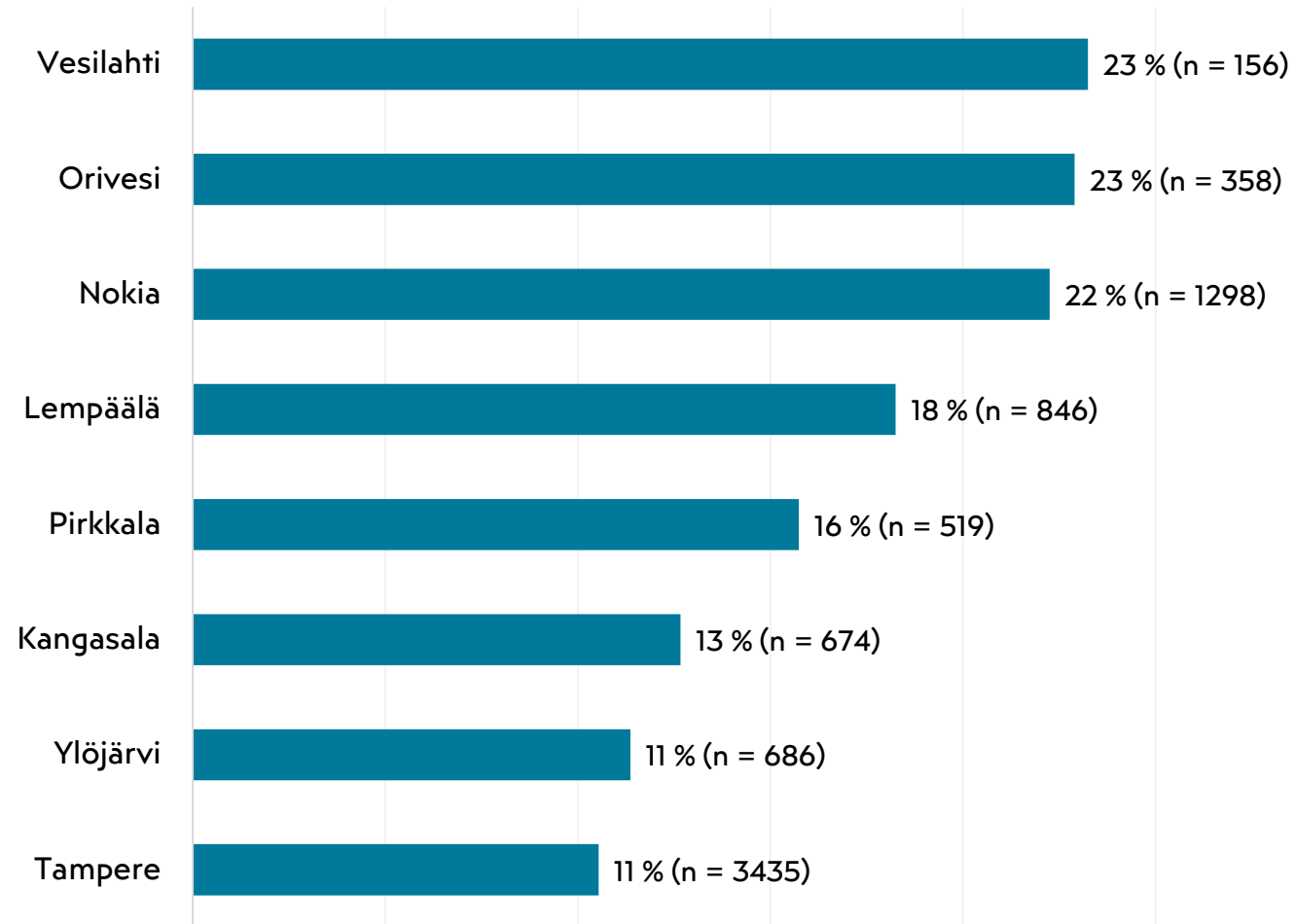
Peruskoulu

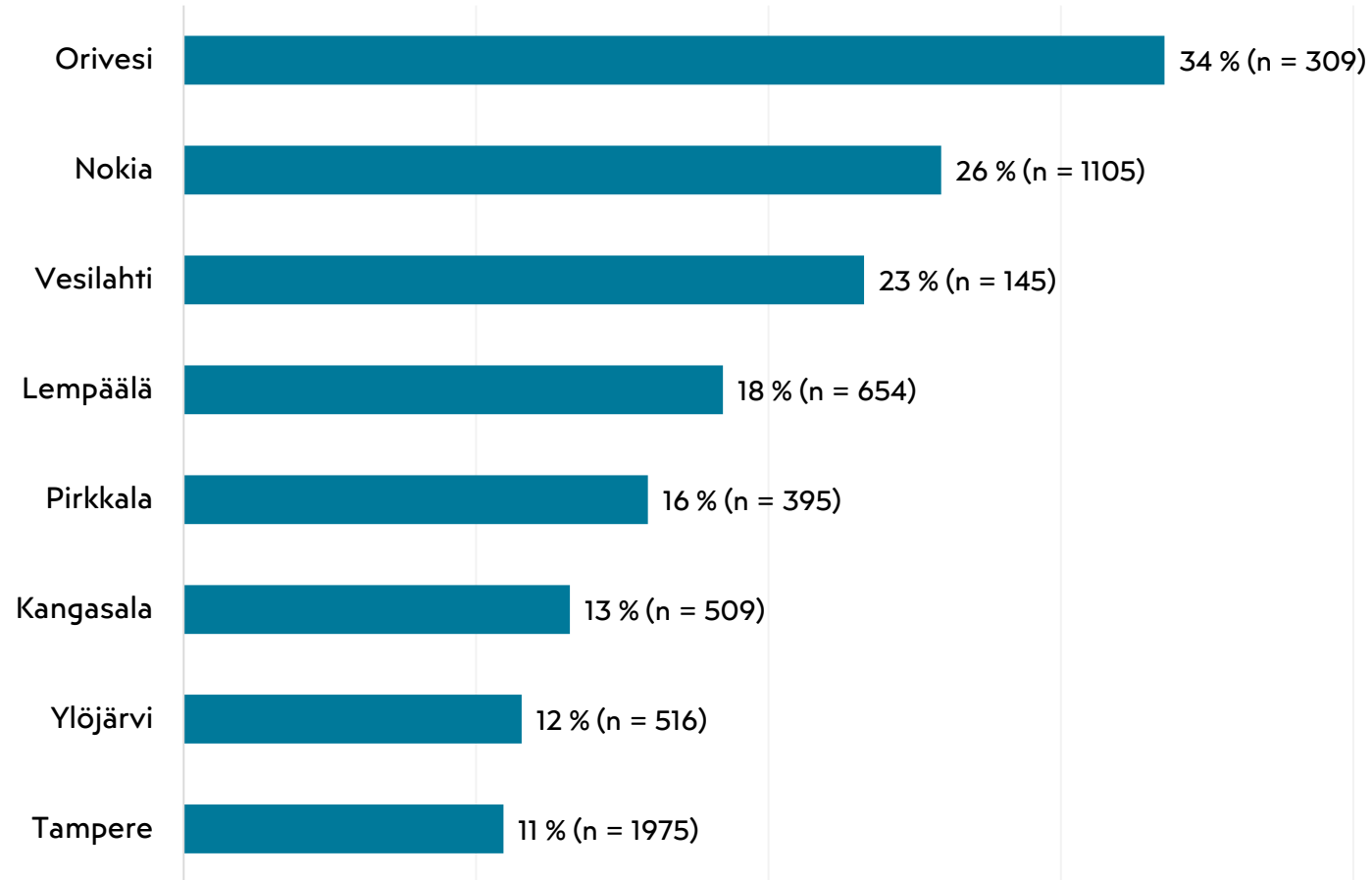
Toinen aste

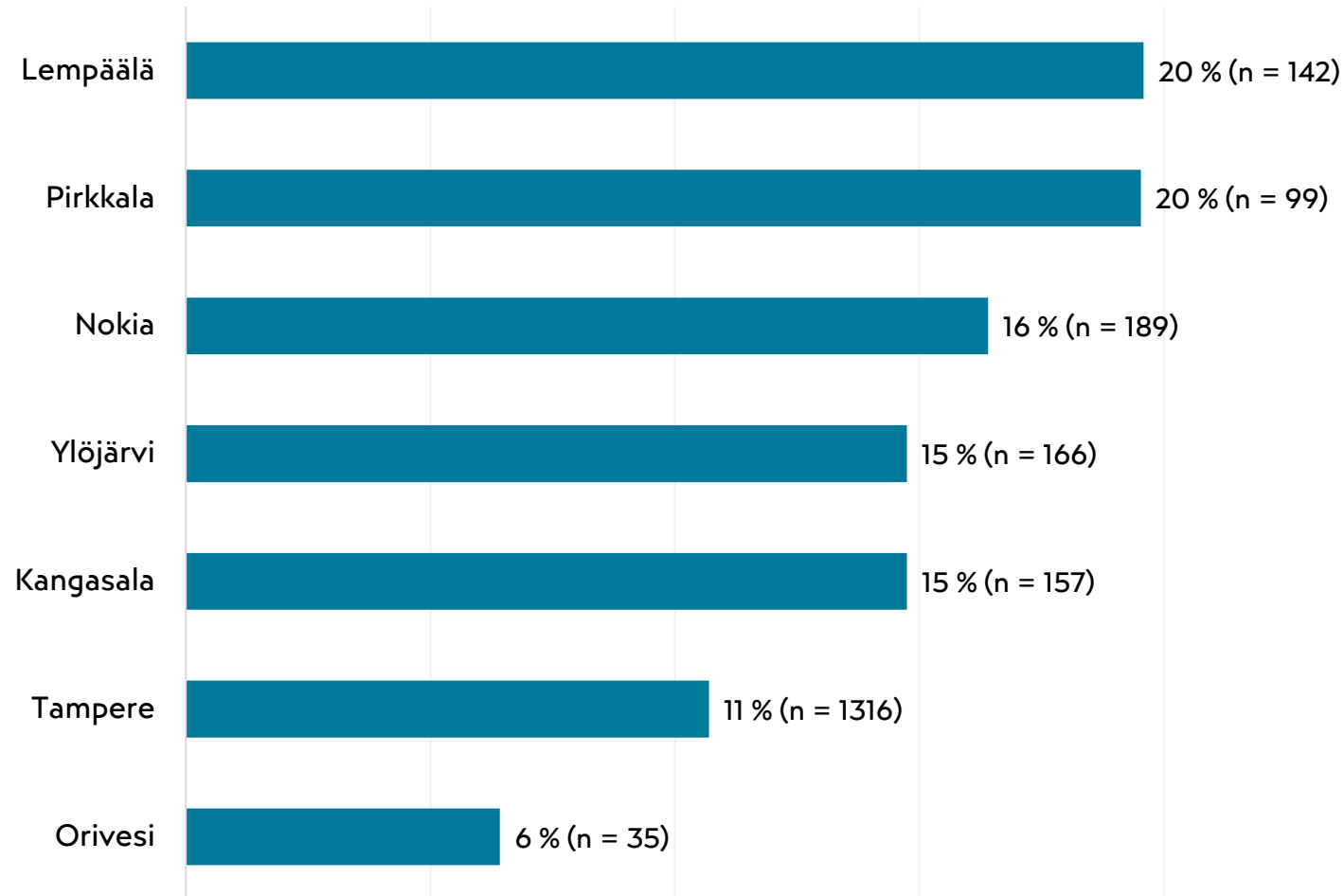
Vastausprosentti koulunkäyntikunnittain

Peruskoulun vastausprosentti koulunkäyntikunnittain

Toisen asteen vastausprosentti koulunkäyntikunnittain

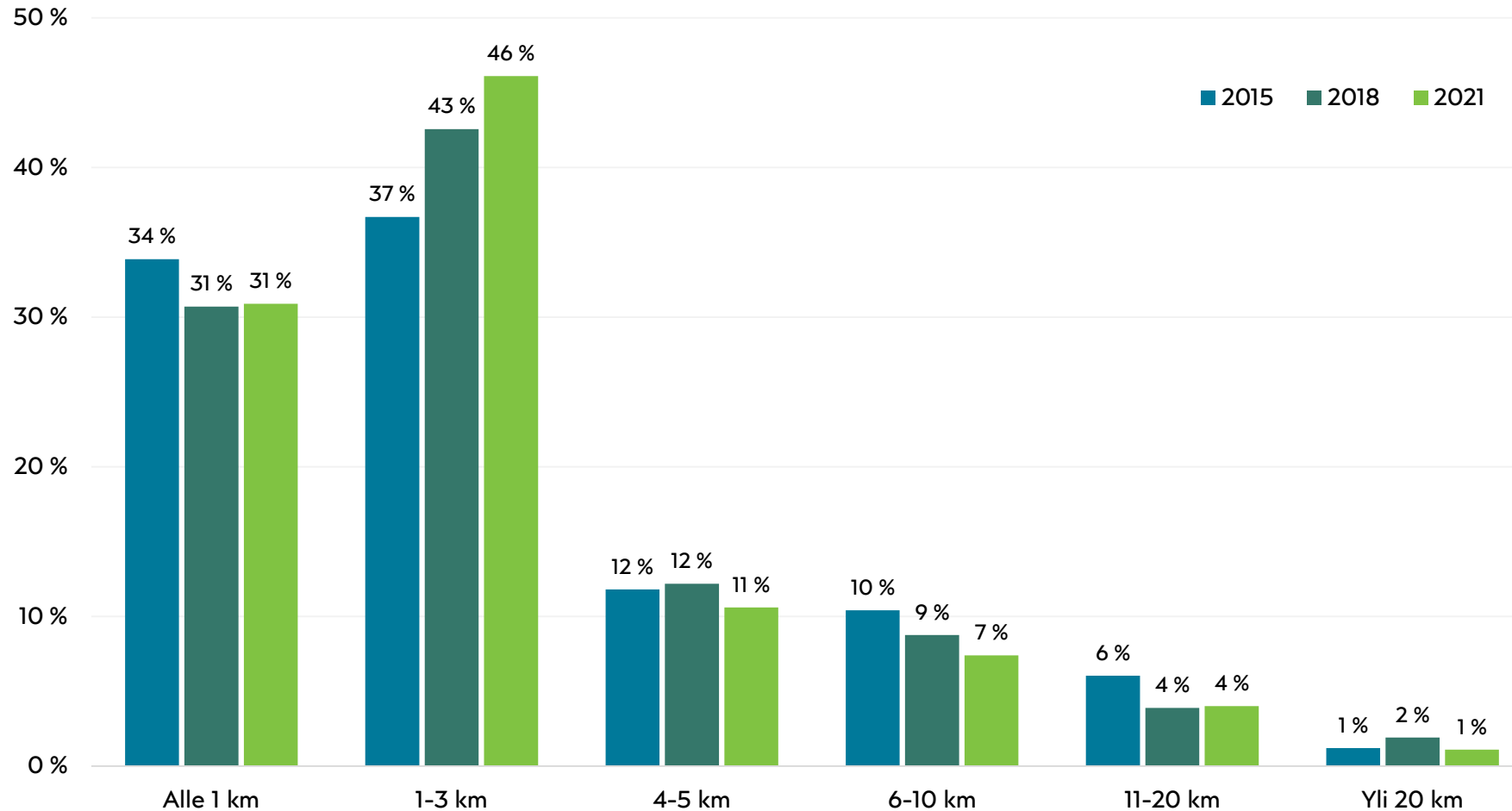

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

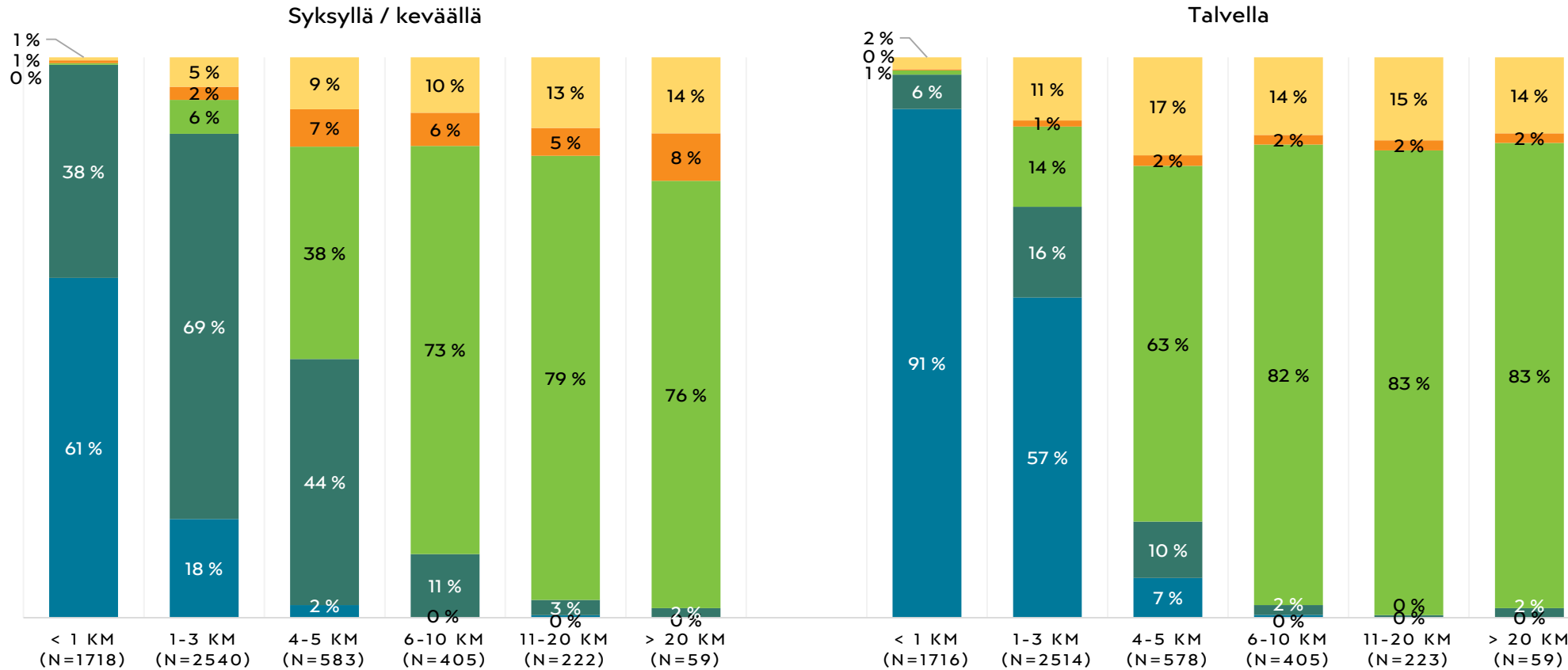
Koulumatka

Yhdensuuntaisen koulumatkan pituus peruskoululaisilla vuosina 2015-2021

Kuljeta koulumatkan pituuden mukaan peruskoulussa

■ Kävelen ■ Pyörällä ■ Joukkoliikenne ■ Mopo, moottoripyörä ■ Hlöauto

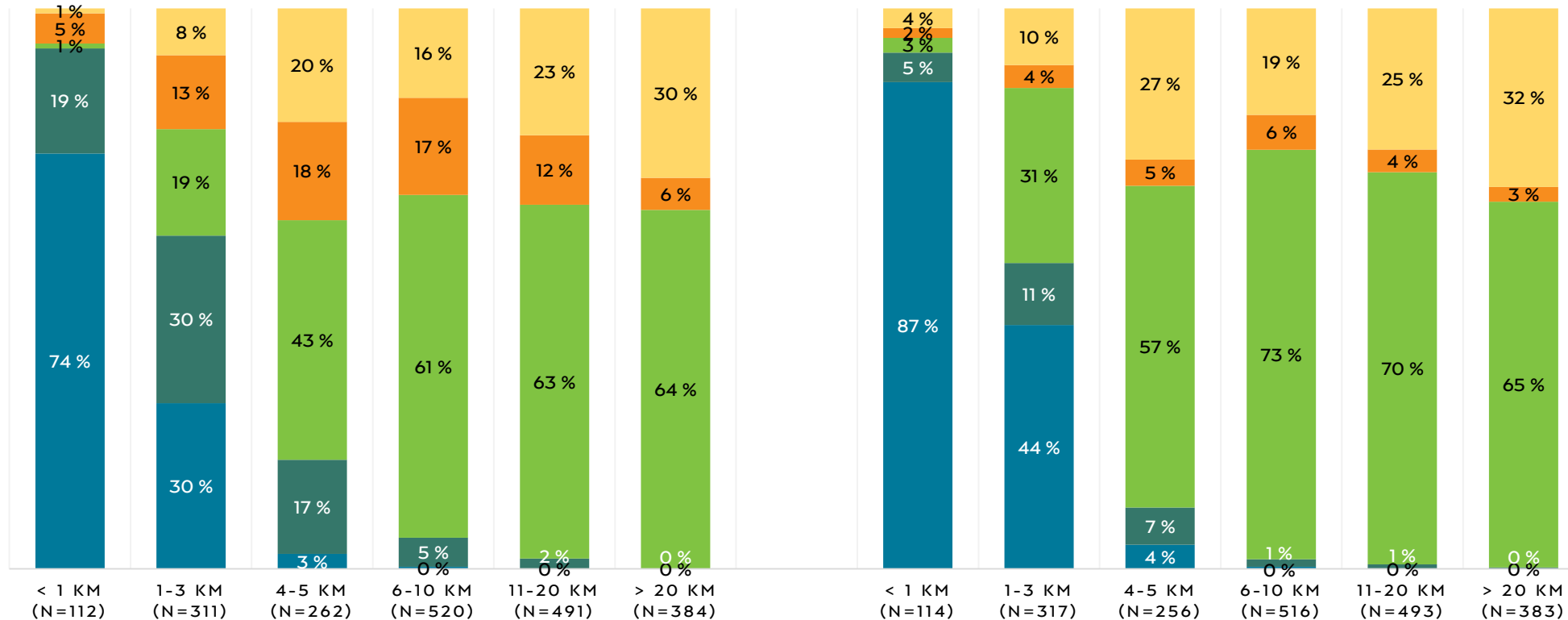

Kulutuspa koulumatkan pituuden mukaan toisella asteella

■ Kävelen ■ Pyörällä ■ Joukkoliikenne ■ Mopo, moottoripyörä ■ Hlöauto

Syksyllä / keväällä

Talvella

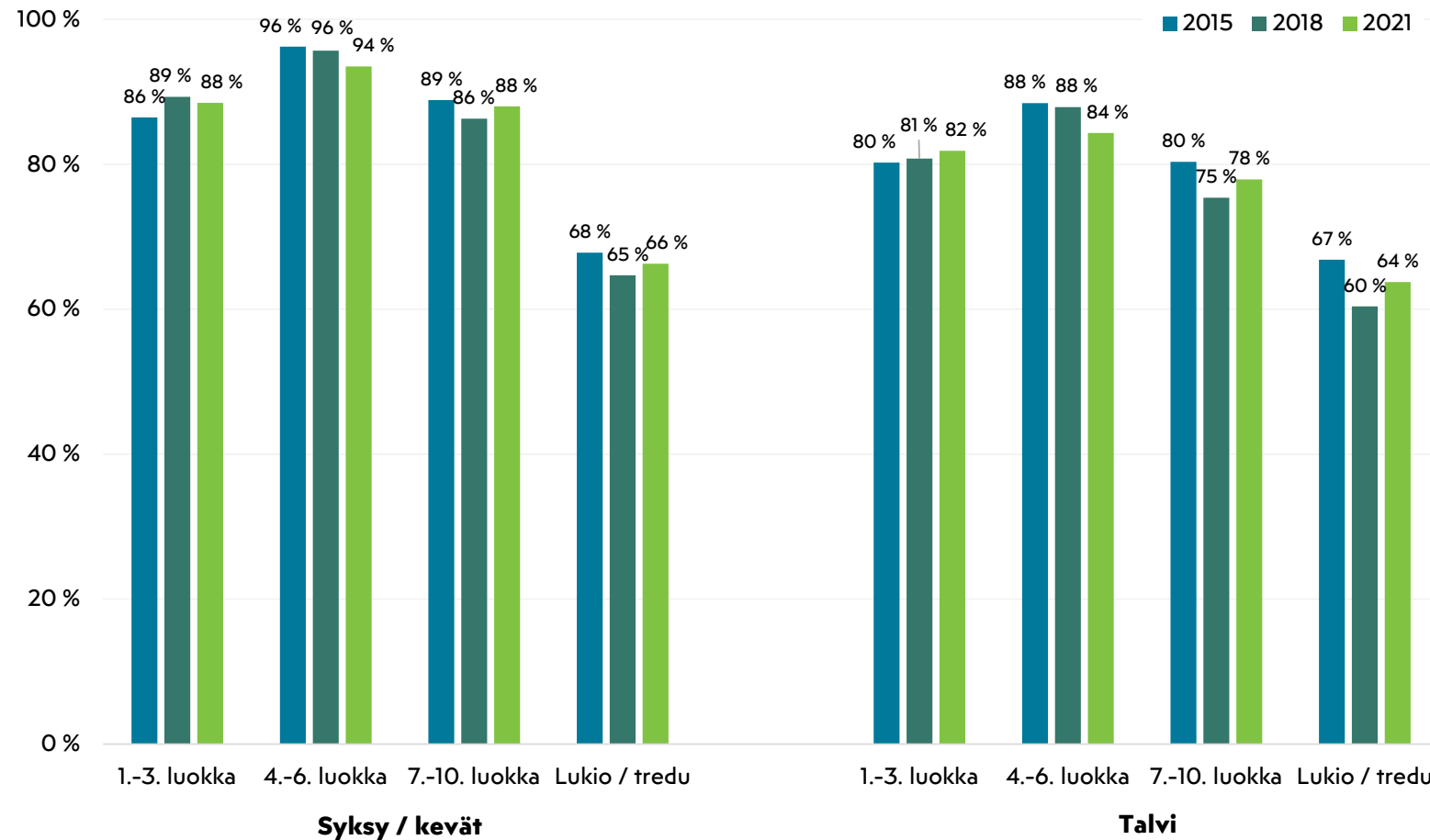
Kulutusapojen yleisyyden erot peruskoululaisten ja 2. asteen opiskelijoiden välillä korkeintaan 3 km koulumatkoilla

	Syksy / kevät			Talvi		
	Kävellen / pyörällä	Joukko- liikenne	Hlöauto / mopoauto	Kävellen / pyörällä	Joukko- liikenne	Hlöauto / mopoauto
Kangasala	-22	+6	+16	-18	+16	+2
Lempäälä	-22	-1	+23	-23	+2	+21
Nokia	-34	±0	+34	-13	-1	+14
Orivesi	-26	-3	+29	+6	-10	+4
Pirkkala	-26	+7	+19	-9	+10	-1
Tampere	-19	+17	+2	-22	+22	±0
Ylöjärvi	-30	±0	+30	-24	+4	+20

Erot prosenttiyksikköinä

Korkeintaan kolmen kilometrin koulumatkat kävellen tai pyöräillen kulkevien osuus vuosina 2015–2021

LIKKUMISEN POTENTIAALI PERUSKOULULAISILLA

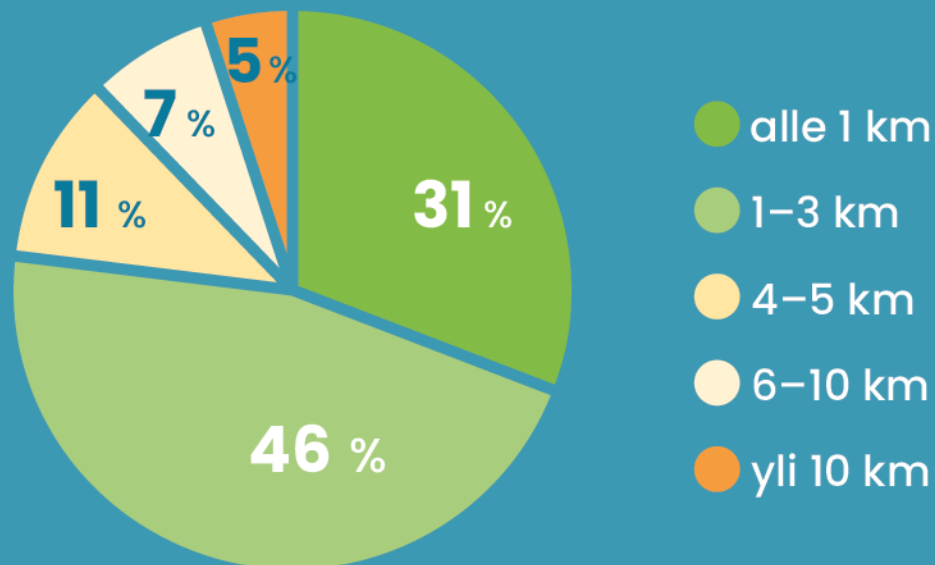
Mahdollisuus lisätä
jokaisena
koulupäivänä

syksyllä ja keväällä **4 400**

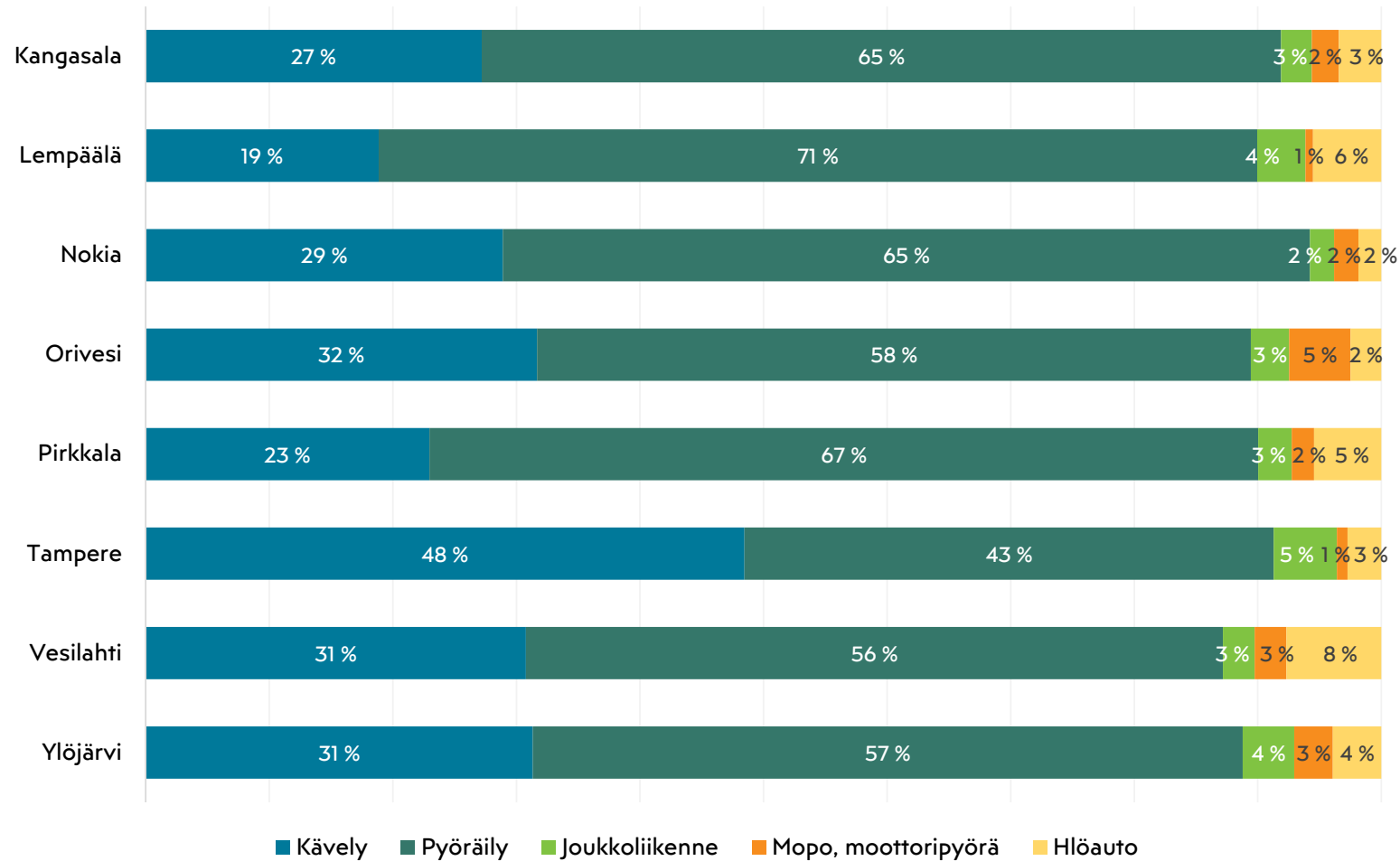
talvella **9 200**

korkeintaan 3 km
kävely- ja
pyöräilymatkaa

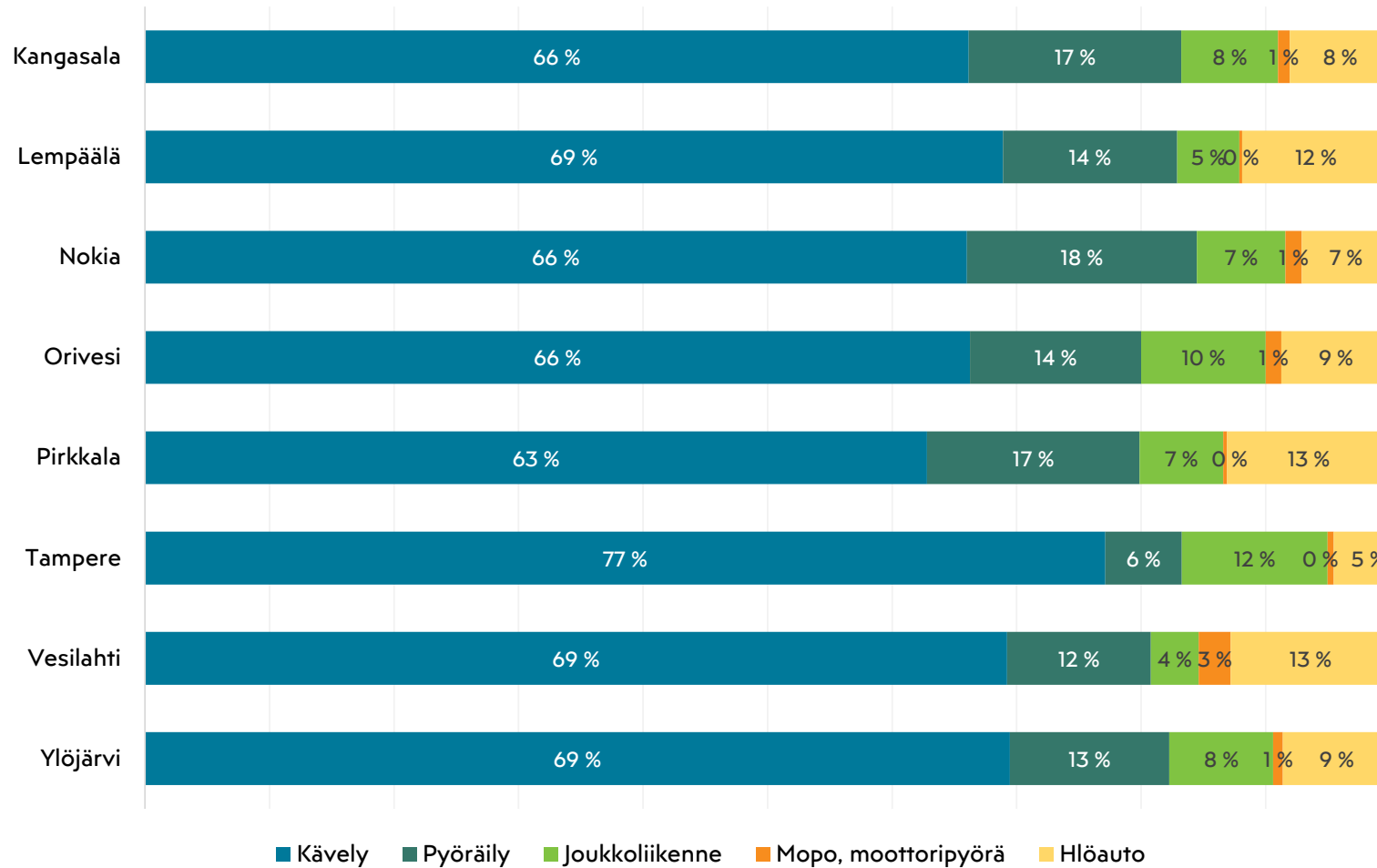
Yhdensuuntaisen koulumatkan
pituus peruskoululaisilla

Kulcutapa syksyllä ja keväällä korkeintaan kolmen kilometrin koulumatkalla peruskoulussa

Kulkutapa talvella korkeintaan kolmen kilometrin koulumatkalla peruskoulussa

KUNTAKOHTAISET EROT KORKEINTAAN 3 km KÄVELY- JA PYÖRÄILYMATKOILLA

Syksyllä ja keväällä omien lihasten käyttö on yleisintä

Nokialla **94 %**

Kangasalla **92 %**

Tampereella **91 %**

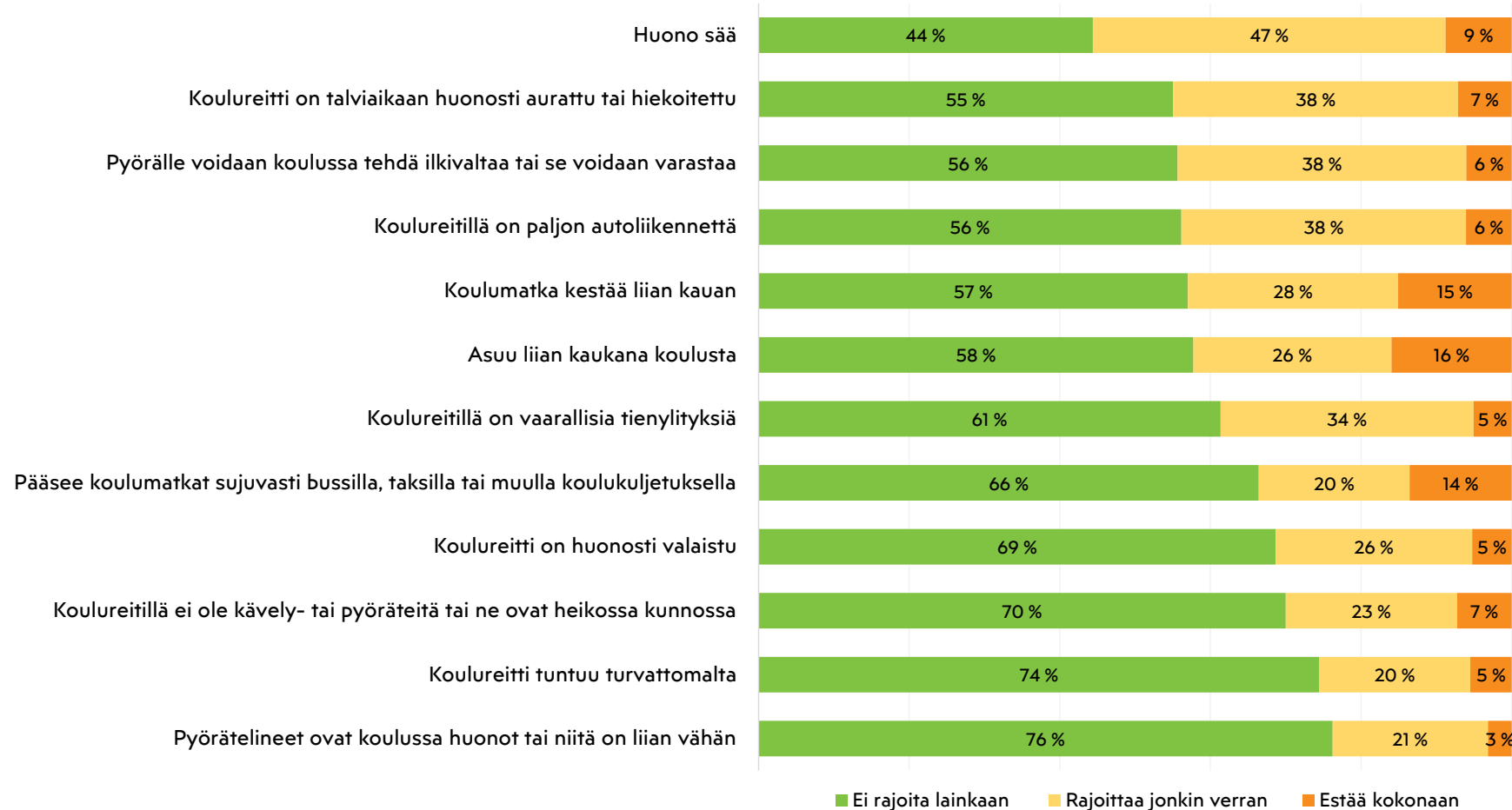
Talvella omien lihasten käyttö on yleisintä

Nokialla **84 %**

Kangasalla,
Lempäälässä,
Tampereella **83 %**

Ylöjärvellä **82 %**

Koulumatkan kulkemista kävellen tai pyöräillen rajoittaa:

KÄVELYÄ TAI PYÖRÄILYÄ RAJOITTAVIA TEKIJÖITÄ

Rajoittaa jonkin verran

Huono sää **47 %**

Huono auraus tai hiekoitus **38 %**

Ilkivalta **38 %**

Paljon autoliikennettä **38 %**

Estää kokonaan

Asuu liian kaukana koulusta **16 %**

Koulumatka kestää liian kauan **15 %**

Pääsee koulumatkat sujuvasti mopolla tms. **15 %***

Pääsee koulumatkat sujuvasti bussilla tms. **14 %**

Ei viitsi tai huvita **12 %****

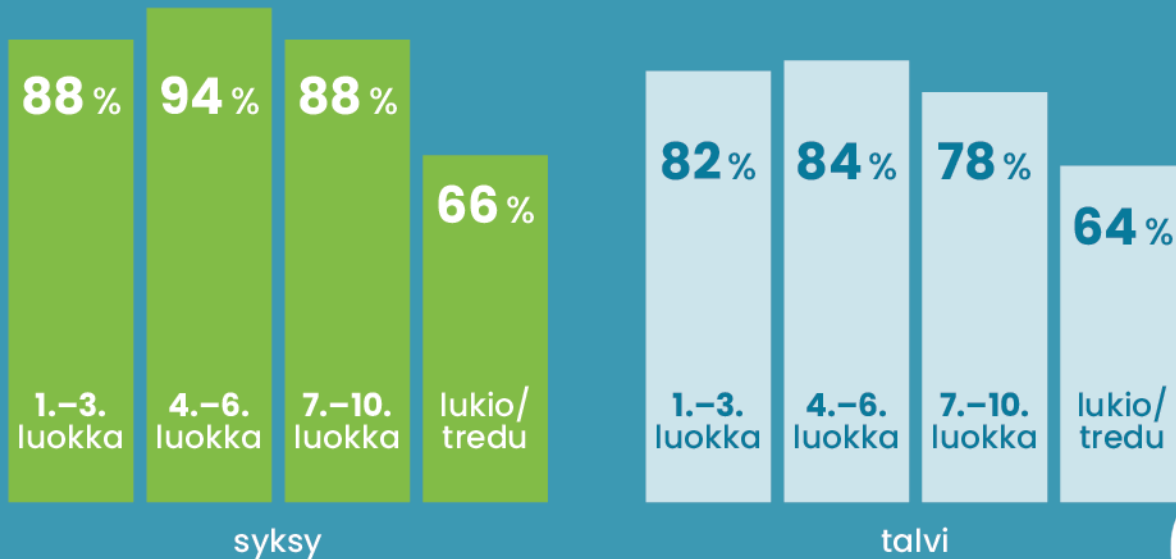
*kysytty vain yläkoululaisilta ja toisen asteen opiskelijoilta

**ei kysytty alakoululaisilta, jotka vastanneet huoltajan kanssa

%-osuudessa huomioitu kaikki vastausvaihtoehdot eli myös "ei rajoita lainkaan"

LIKKUMINEN VÄHENEÄ IÄN MYÖTÄ

Korkeintaan 3 km koulumatkan kävelleen tai pyörällä kulkevien osuudet iän mukaan Tampereen kaupunkiseudulla

Alakouluikäisistä

noin **90 %** kulkee korkeintaan **3 km** koulumatkat kävelleen tai pyörällä

Huoltajista **66 %** ei kävele tai pyöräile ollenkaan työmatkoja

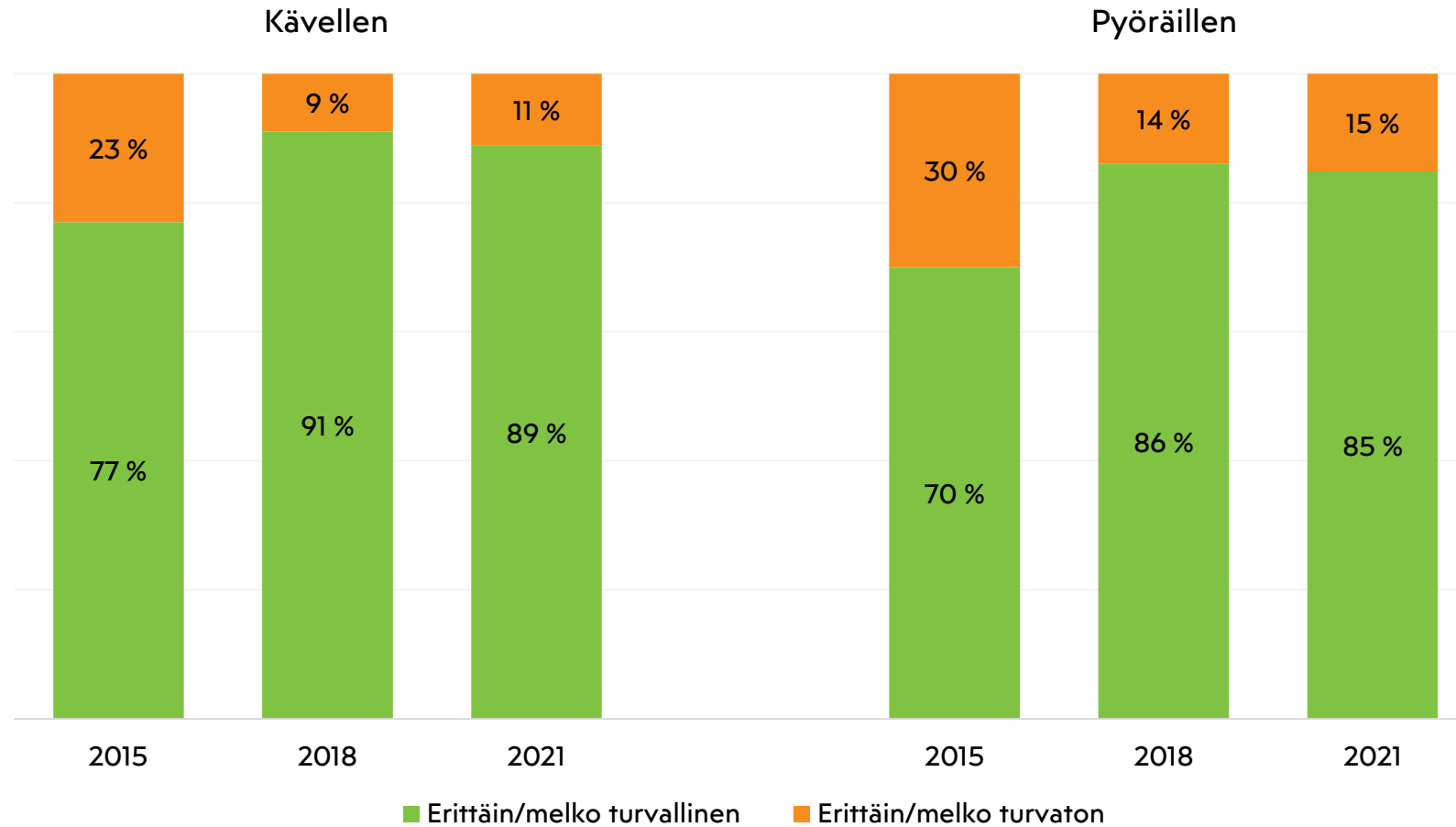

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

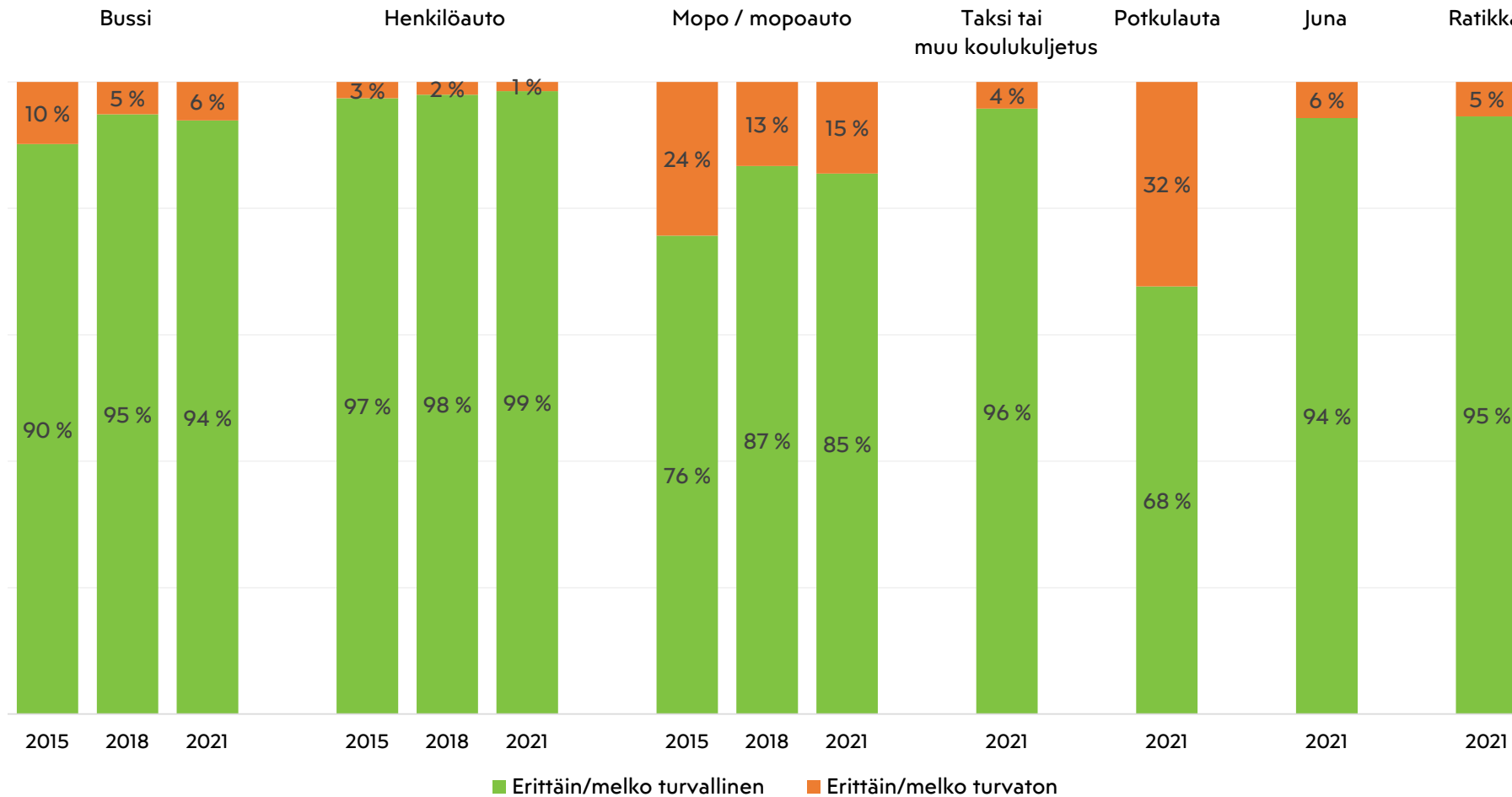

Turvallinen liikkuminen

Koulumatkan koettu turvallisuus kävellen ja pyöräillen vuosina 2015-2021

Koulumatkan koettu turvallisuus muilla liikkumistavoilla vuosina 2015-2021

TURVALLINEN KOULUMATKA

55 %:lla
on pyörässä sekä
etu- että takavalot

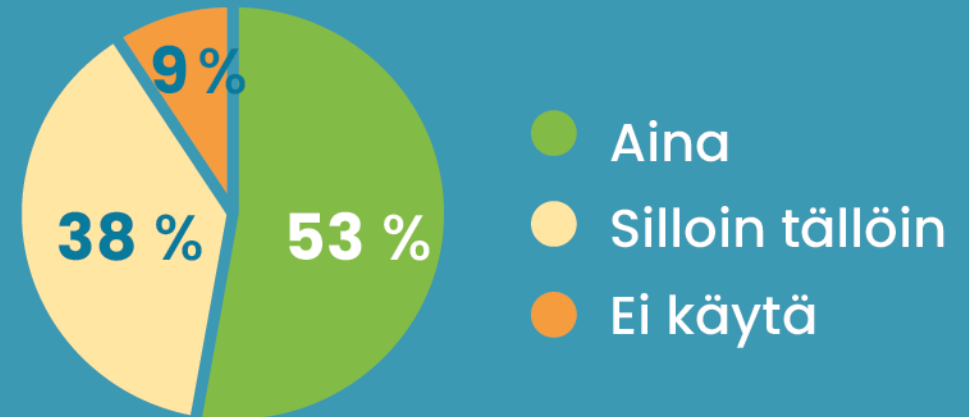

45 %:lla
ei ole toimivaa pyörää tai ei ole
tarvittavia valoja pyörässä

1/3 kokee
potkulaudalla
kulkemisen
erittäin tai melko
turvattomaksi

A white line-art icon of a kick scooter.

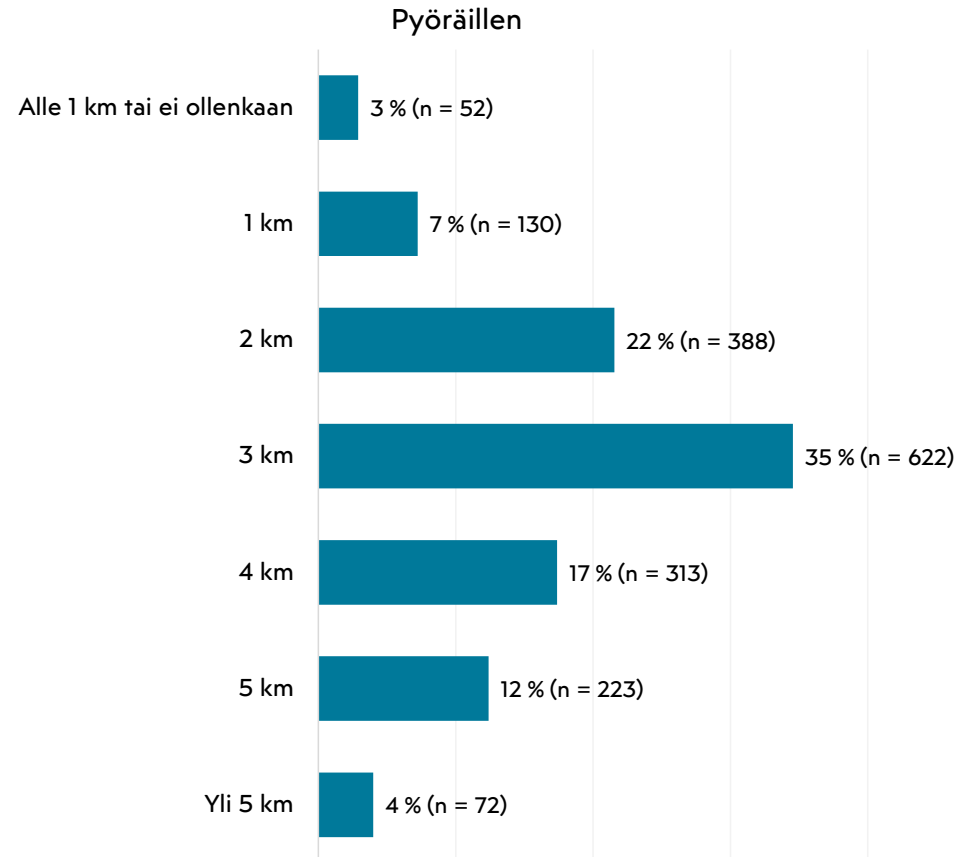
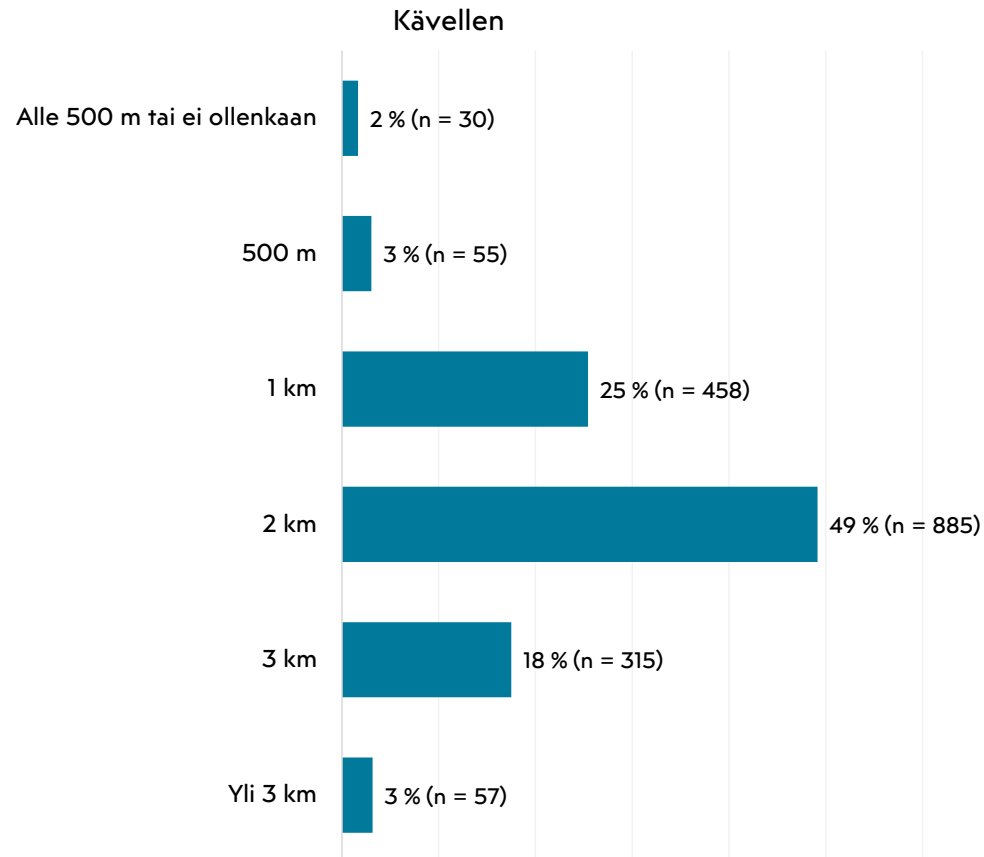
Heijastimen käyttö
pimeään ja hämärään aikaan

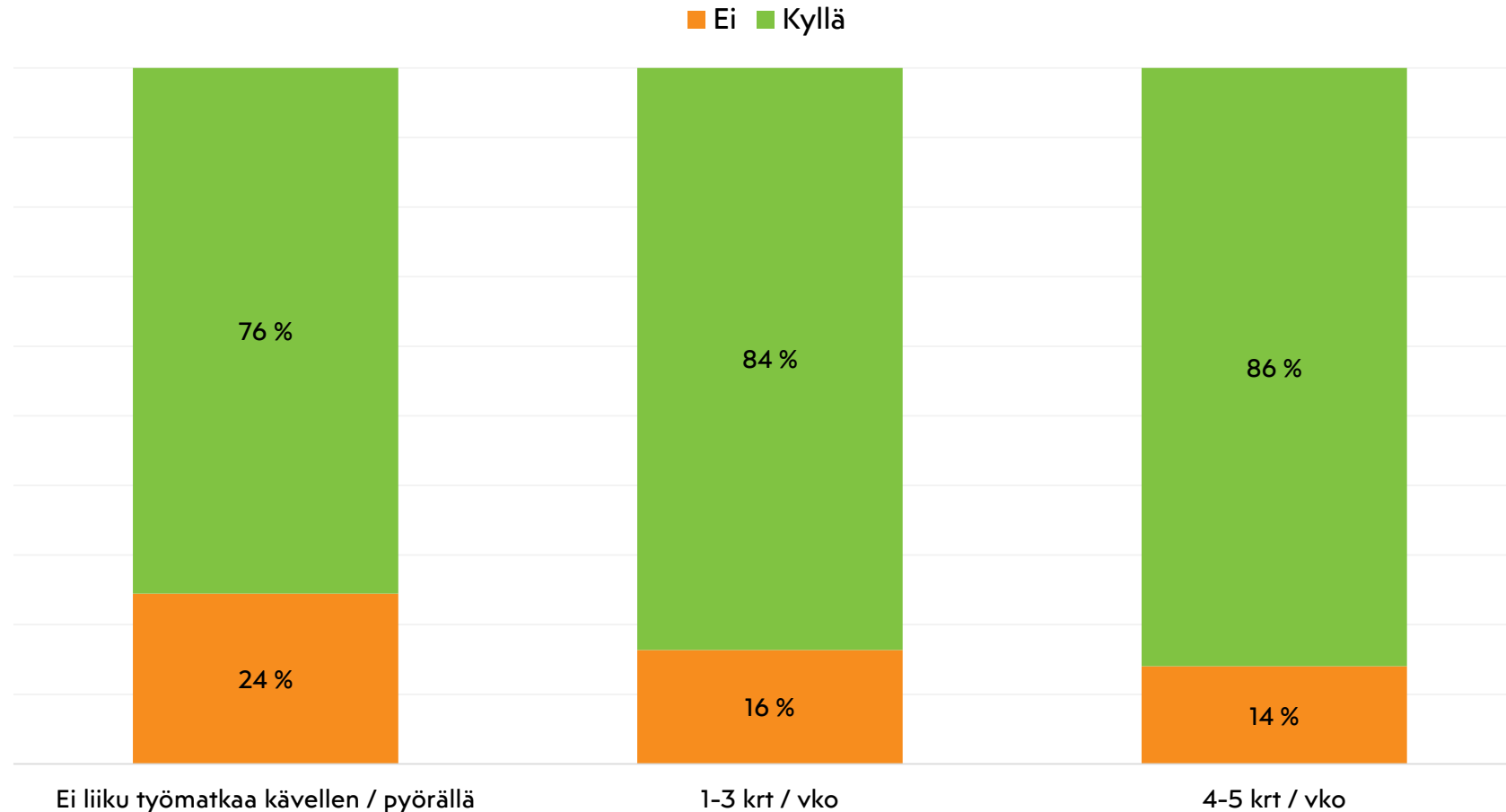
90 % kokee
kävelyn erittäin tai
melko turvallisiksi

Pisin matka minkä lapsi voi huoltajan mielestä kävellä tai pyöräillä kouluun

Mitä useammin huoltaja kulkee työmatkan kävellen tai pyörällä, niin sitä todennäköisemmin lapsi kulkee korkeintaan 3 km koulumatkan kävellen tai pyörällä

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Liikkuminen koulupäivän aikana

KOULUPIHA LIKKUMISPAIKKANA

Koulupihan liikkumis- mahdollisuudet (kaikki kouluasteet)

koripalloteline, pelimaali	57%
hiekkakenttäalue	54%
minikenttä	47%

Alakoulun pihan liikkumismahdollisuudet

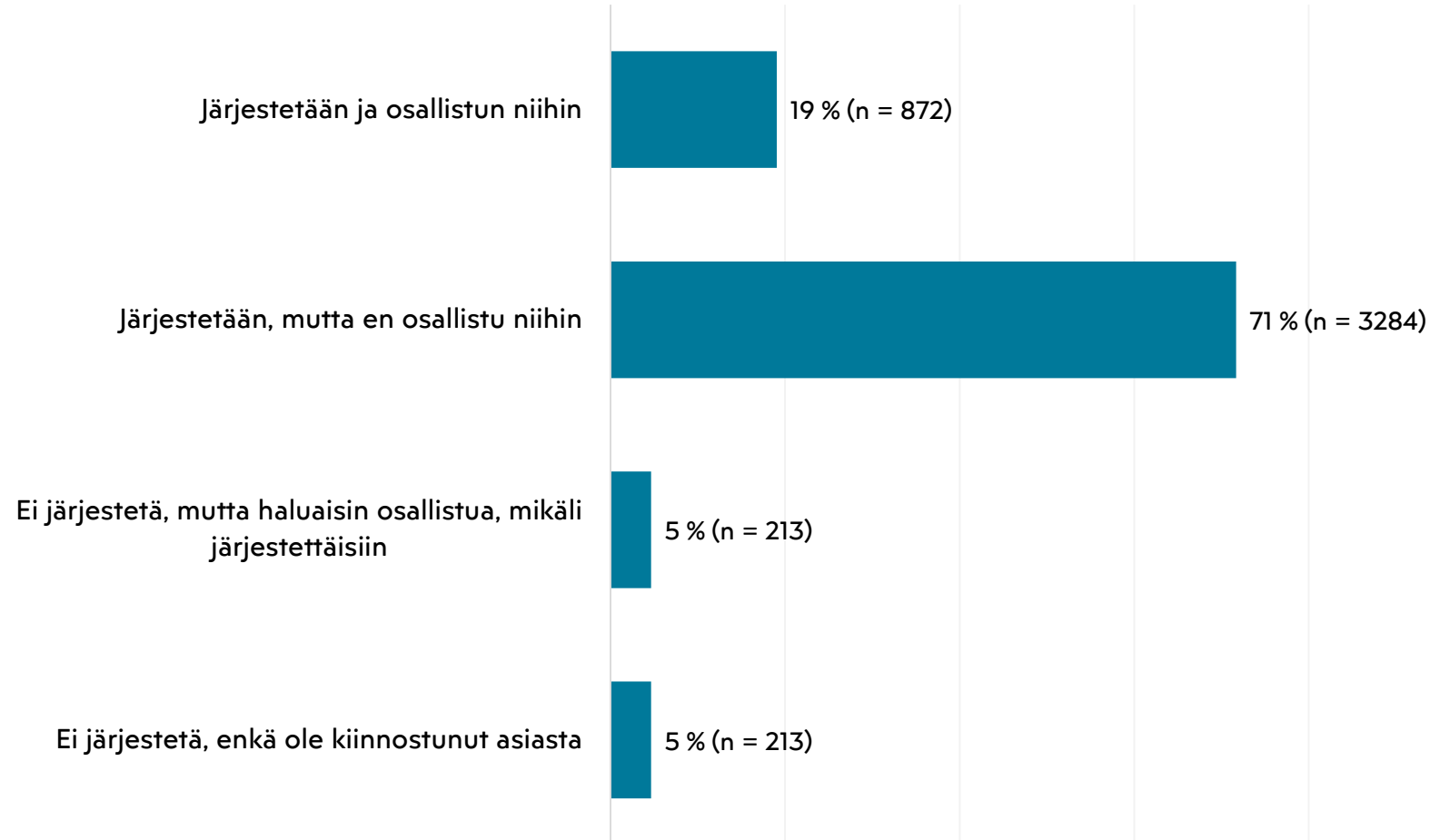
keinu	89%
kiipeilyteline	89%
puomi/rekkitanko	54%
liukumäki	44%
ryömintätunneli	2%

Toivottuja liikkumis-
mahdollisuuksia
jalkapallokenttiä/
-maaleja
lisää keinuja
esterata
frisbeegolf
liukumäki
trampoliini
kiipeilytelineitä
hämähäkkikeinuja
koripallokoreja

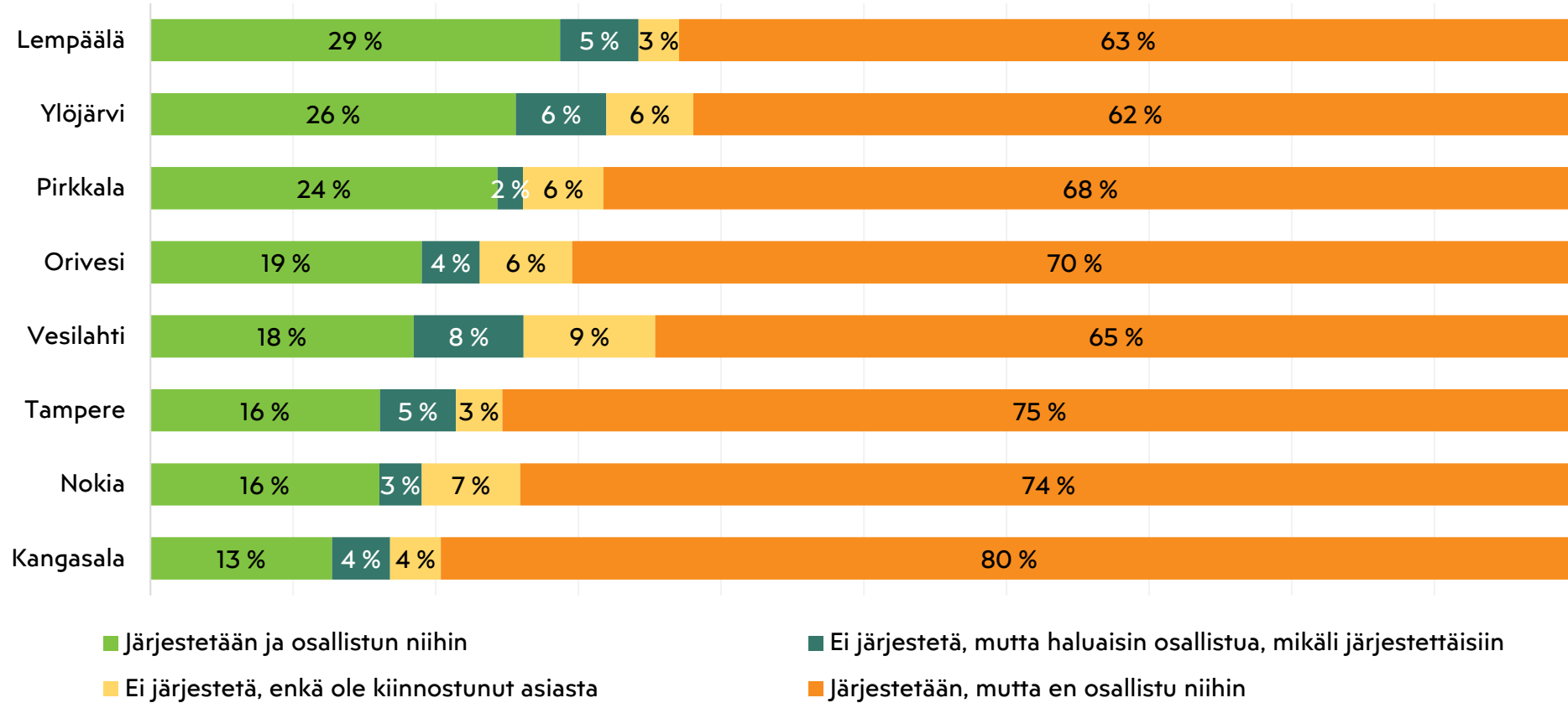
7% peruskoululaisista on osallistunut
koulupihan suunnitteluun

Järjestetäänkö koulussasi liikunnallisia kerhoja?

Järjestetäänkö koulussasi liikunnallisia kerhoja?

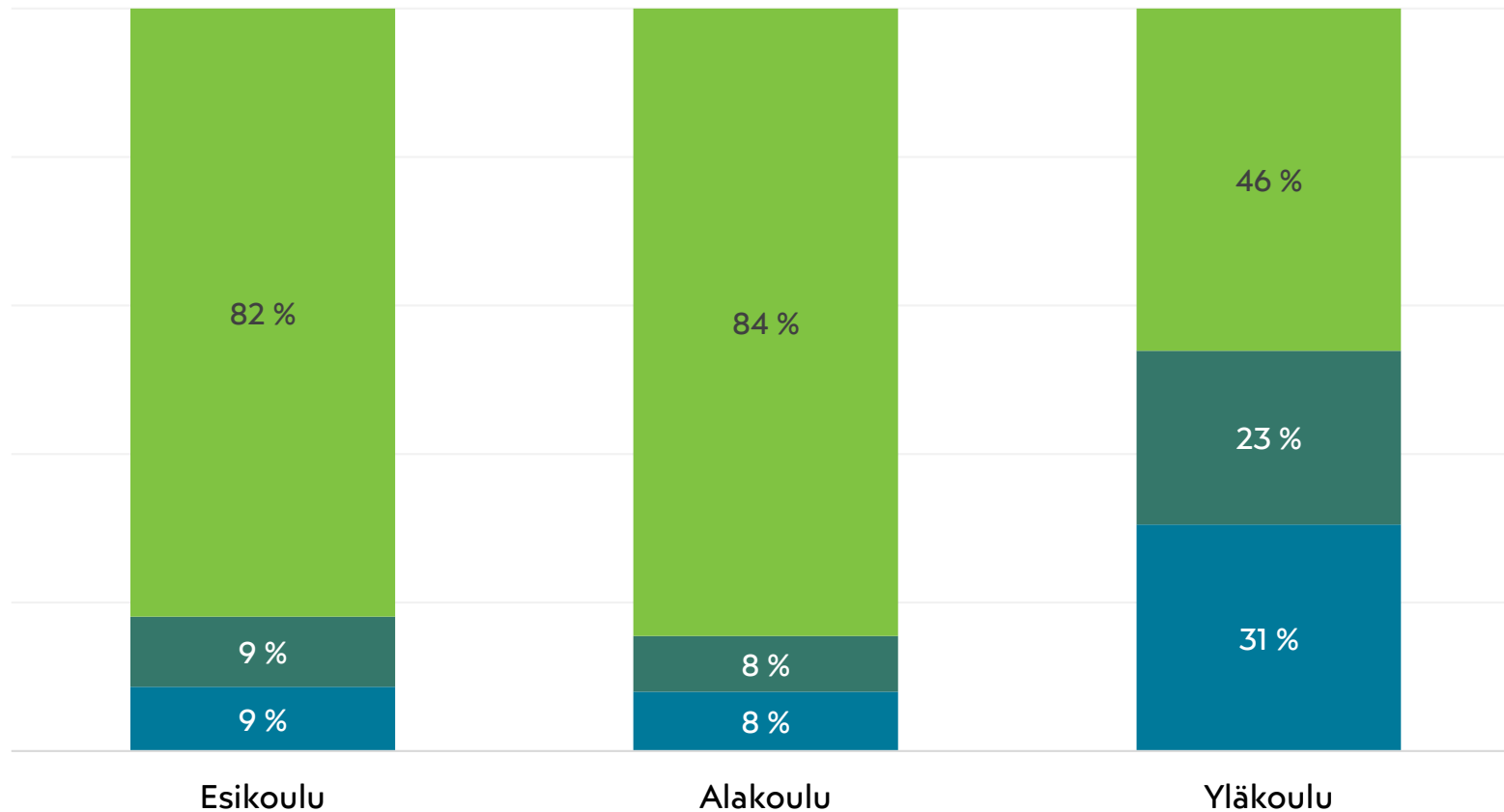
TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

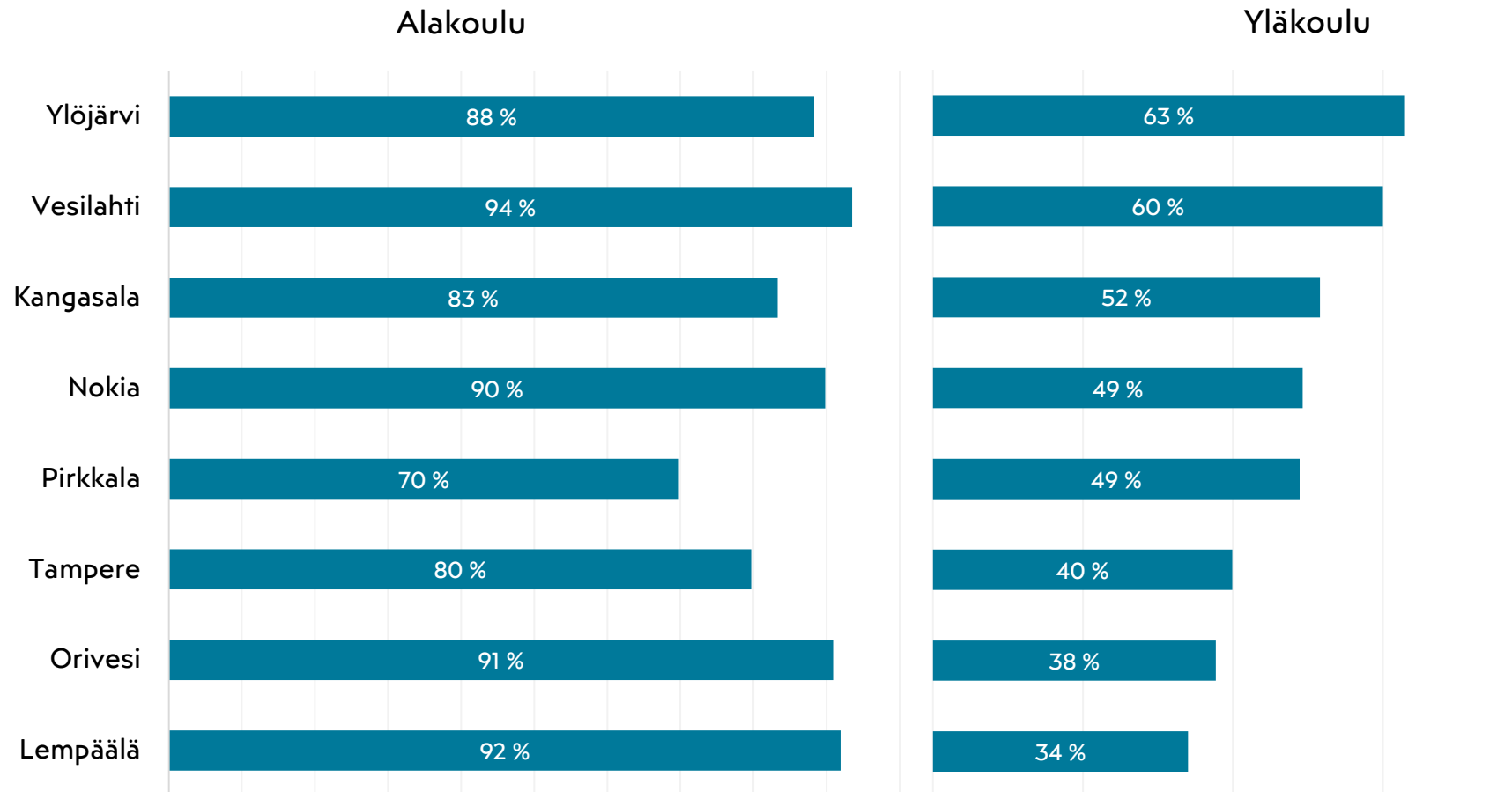
Väittämiä koulupihasta liikuntapaikkana

Koulupihallani voi liikkua monipuolisesti

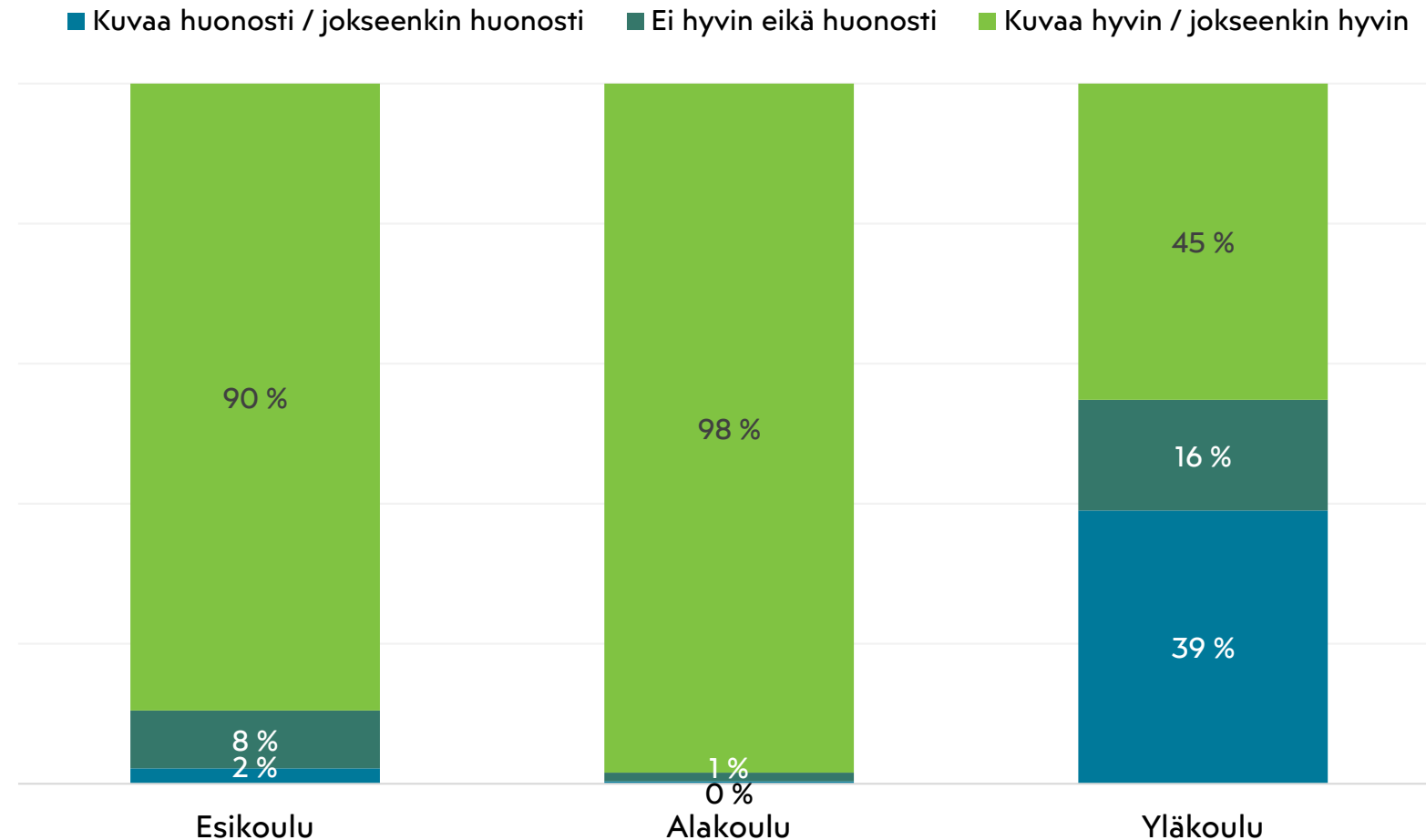
■ Kuvaa huonosti / jokseenkin huonosti ■ Ei hyvin eikä huonosti ■ Kuvaa hyvin / jokseenkin hyvin

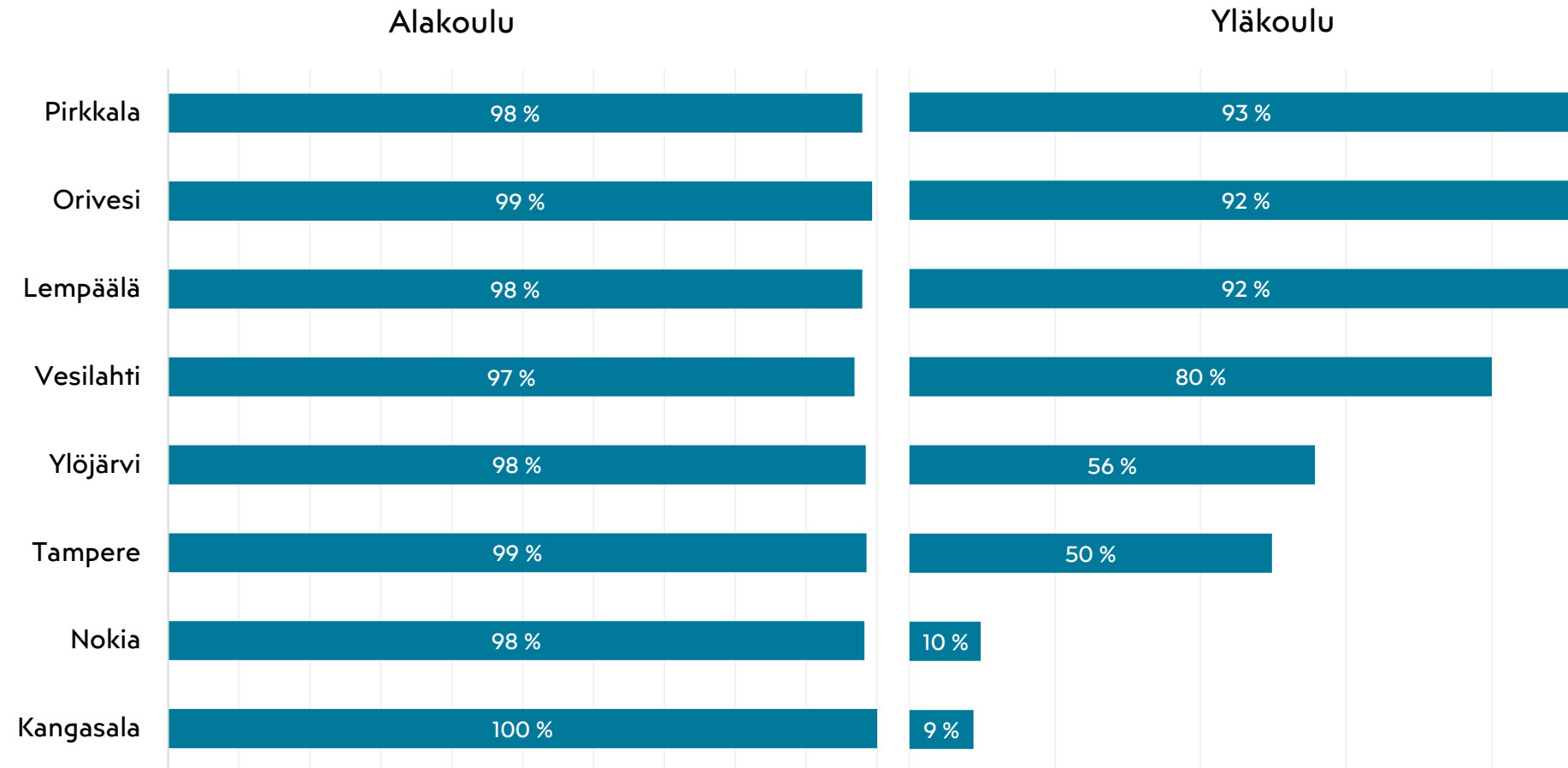
Koulupihallani voi liikkua monipuolisesti

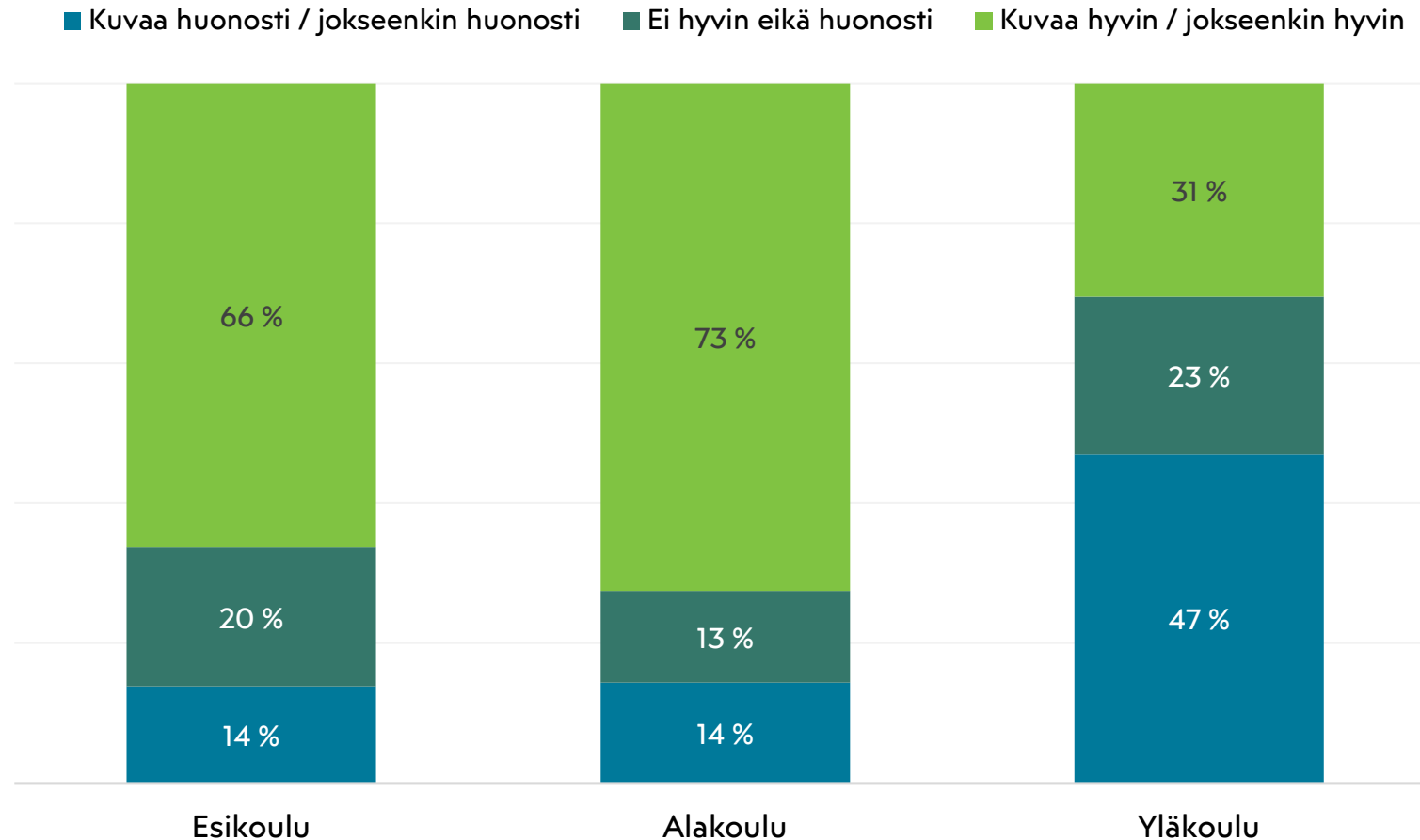
Välitunnit vietetään pääsääntöisesti ulkona

Välitunnit vietetään pääsääntöisesti ulkona

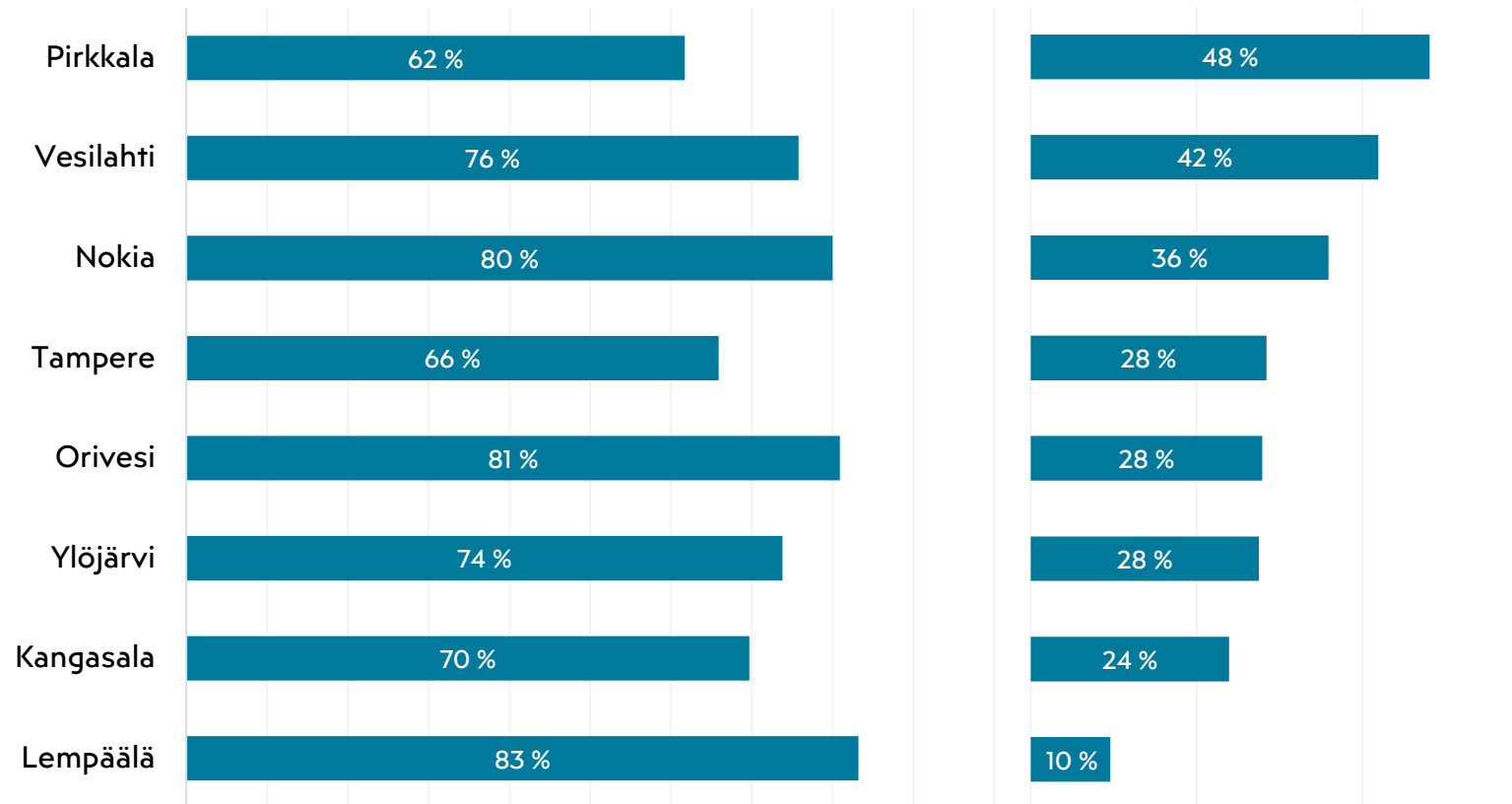
Koulussa on riittävästi erilaisia välineitä, joita voi käyttää välitunnilla

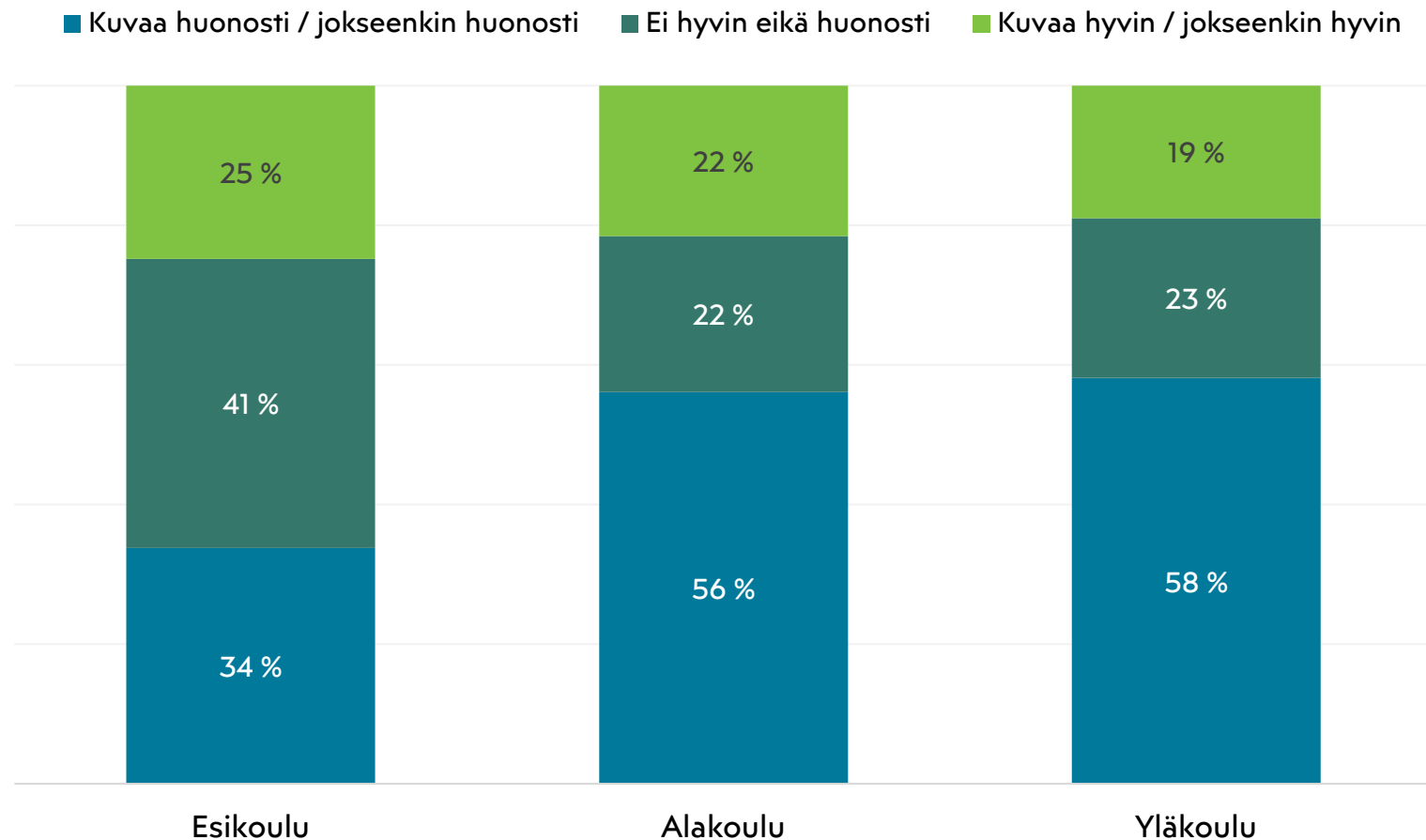
Koulussa on riittävästi erilaisia välineitä, joita voi käyttää välitunnilla

Alakoulu

Yläkoulu

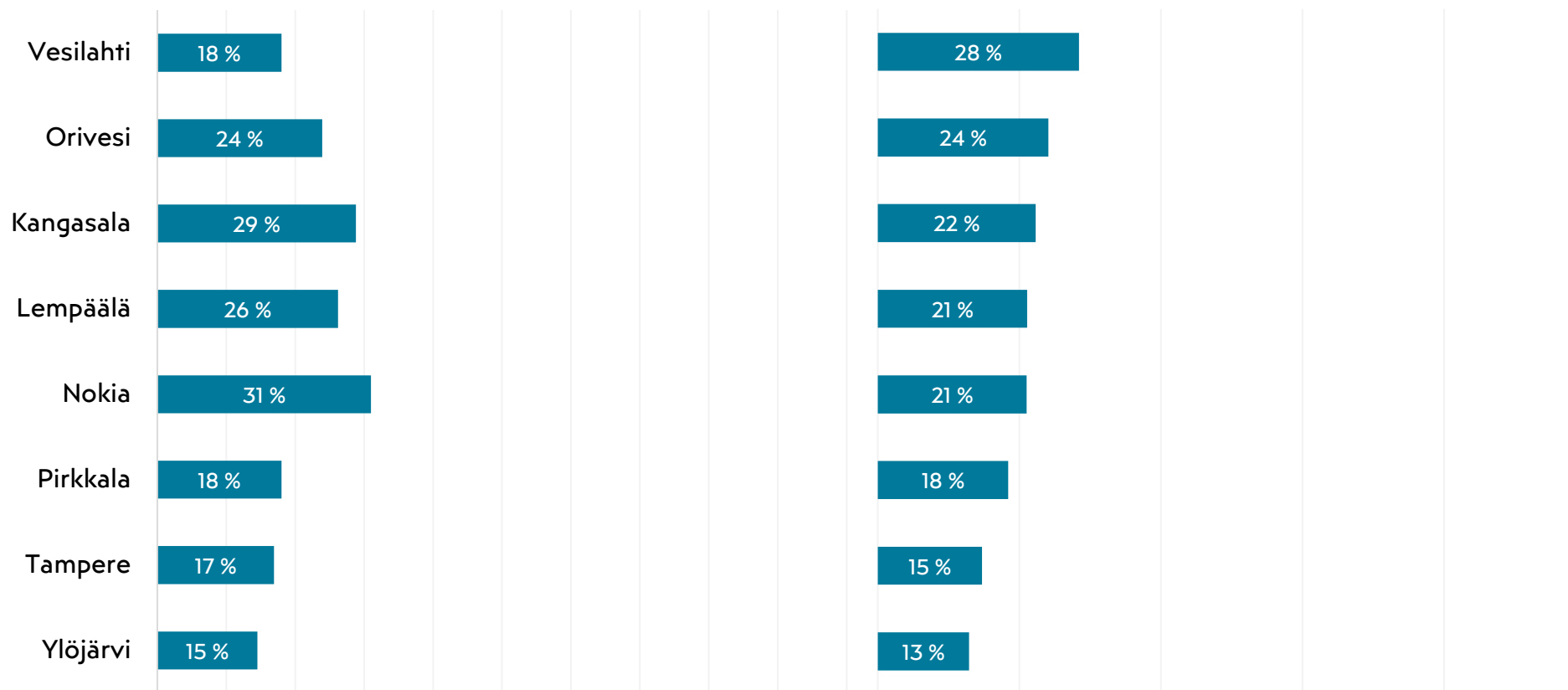
Sateella ja kovalla pakkasella koulun liikuntasalia on mahdollisuus käyttää välitunti liikuntaan

Sateella ja kovalla pakkasella koulun liikuntasalia on mahdollisuus käyttää välitunti liikuntaan

Alakoulu

Yläkoulu

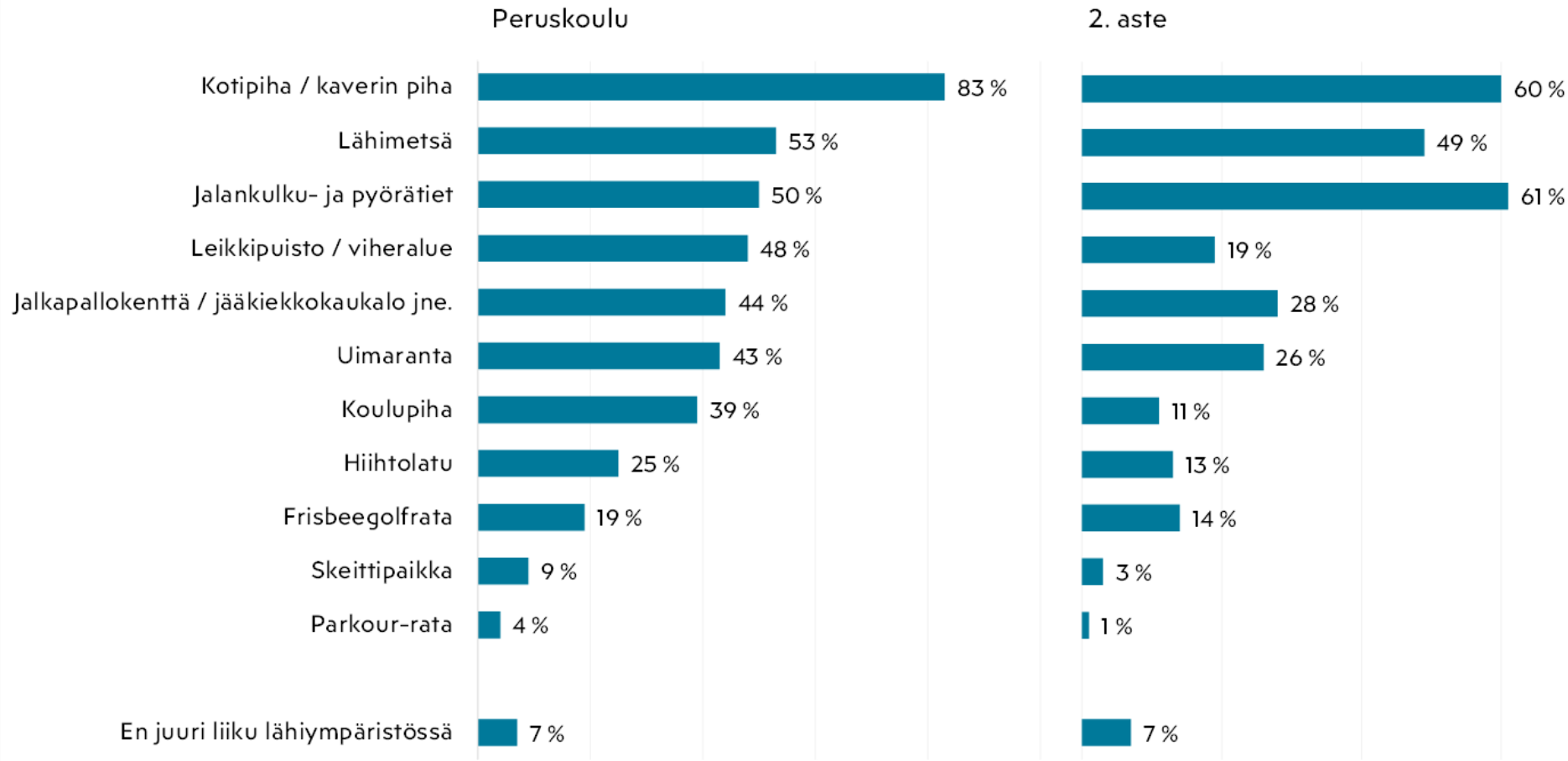

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

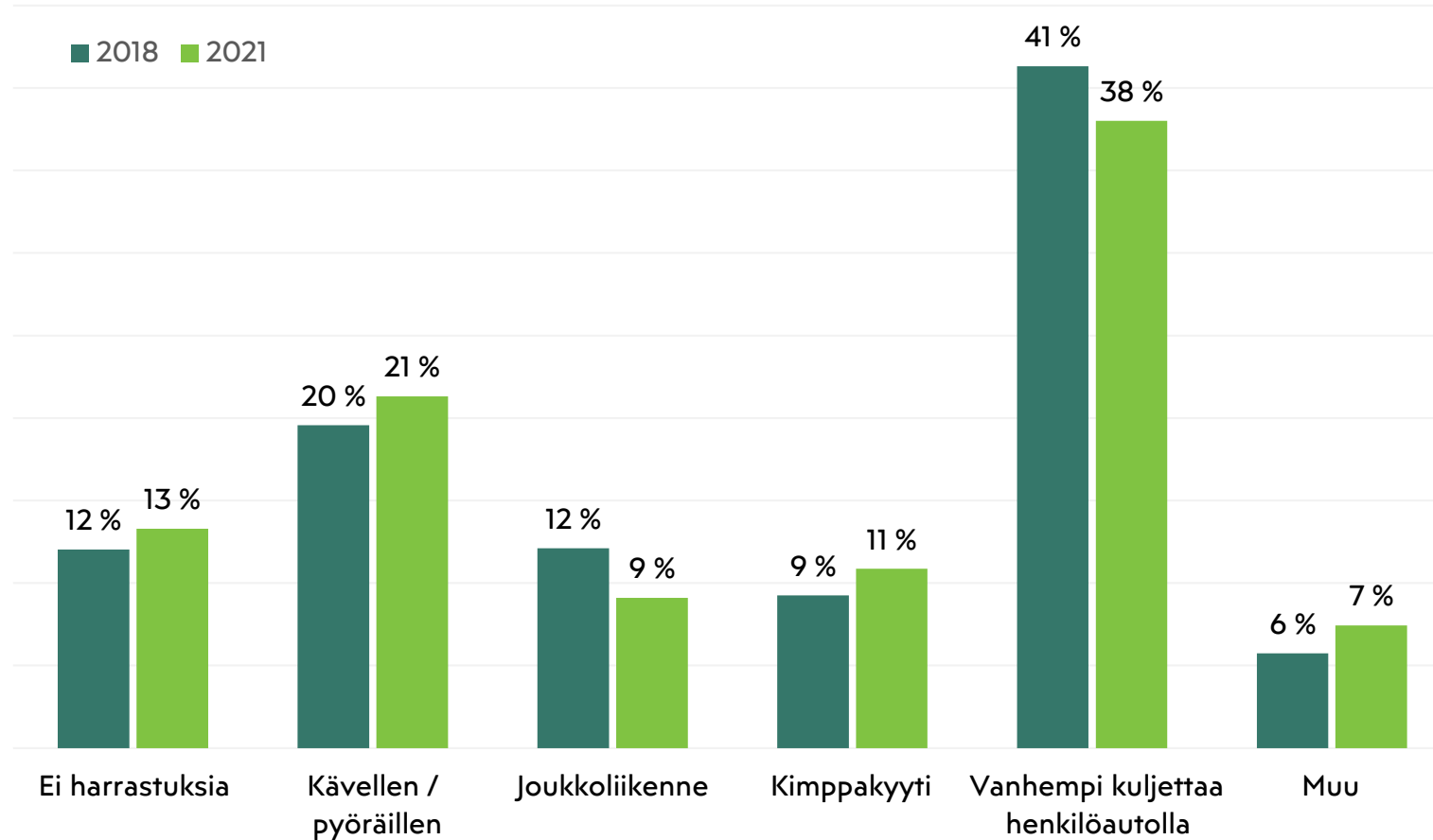

Liikkuminen vapaa-aikana

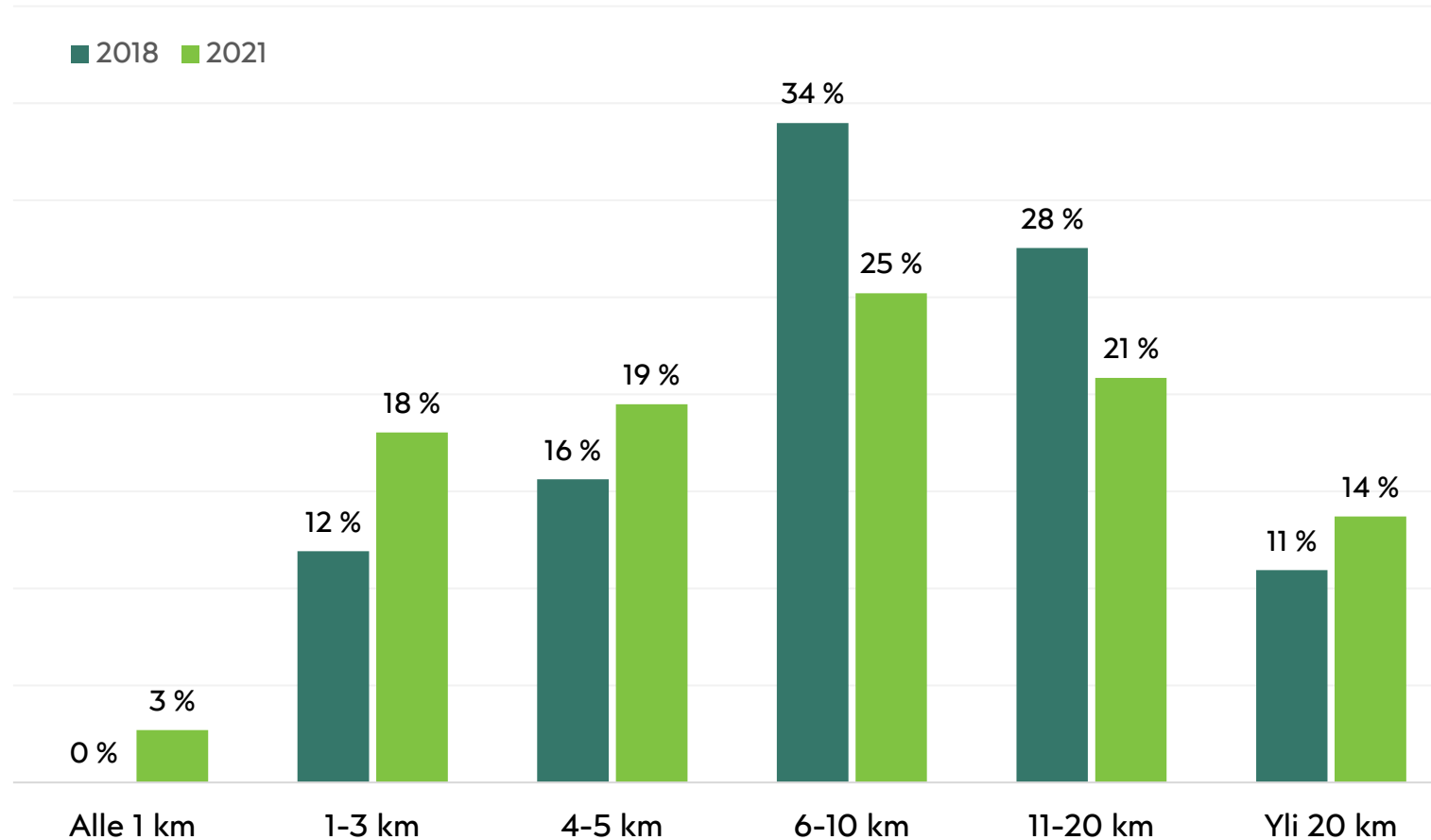
Vapaa-ajan liikkumisympäristöt

Vapaa-ajan harrastuksen kulkutapa vuosina 2018-2021

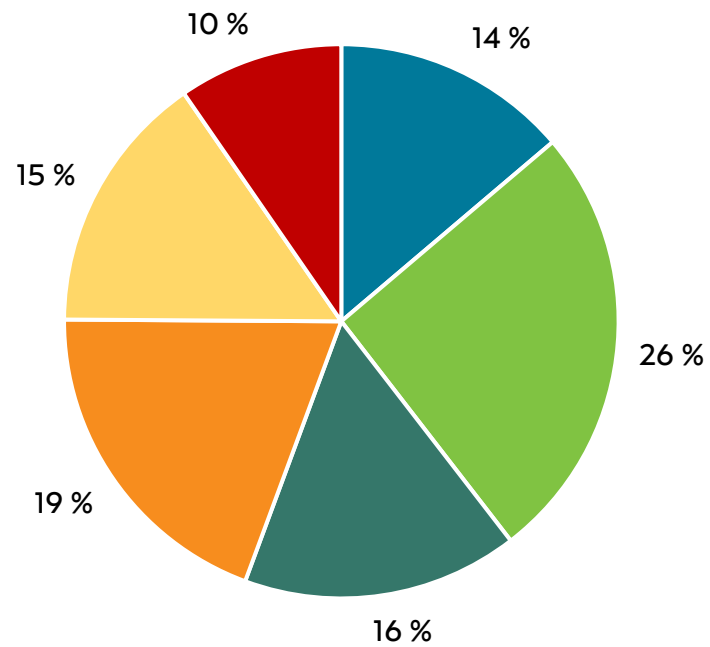

Huoltajan kuljettaman yhdensuuntaisen harrastusmatkan pituus vuosina 2018-2021

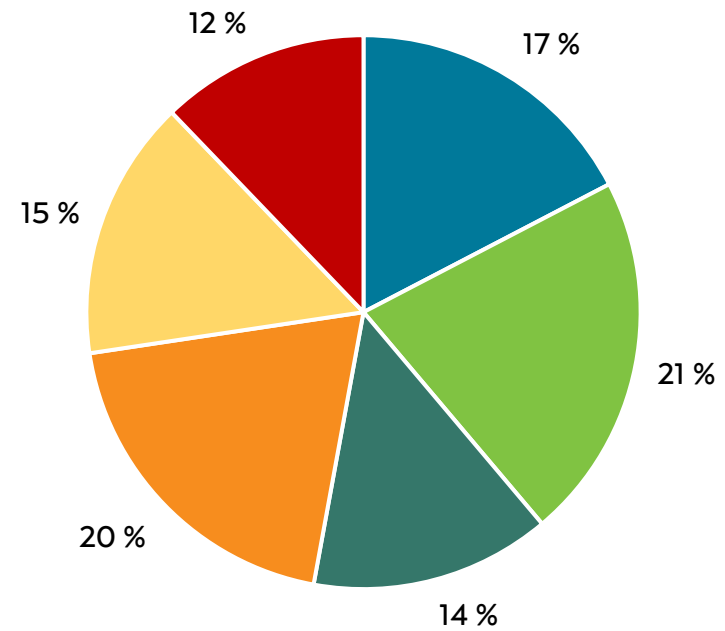

Yhdensuuntaisen harrastusmatkan pituus peruskoulussa ja toisella asteella

Peruskoulu

2. aste

■ Alle 1 km ■ 1-3 km ■ 4-5 km ■ 6-10 km ■ 11-20 km ■ Yli 20 km

VAPAA-AJAN HARRASTUSTOIMINNAN YLEISYYS JA KULKUTAPA

13 %

lapsista ei osallistu järjestettyyn harrastustoimintaan koulun jälkeen

11 %

harrastusmatkoista kuljettiin kimppakyydillä

Korkeintaan 3 km harrastusmatkoista

26 %

kuljettiin vanhemman kuljettamana henkilöautolla

56 %

kuljettiin kävellen tai pyörällä

Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa (LIITU)

-vuoden 2018 ja 2020 Tampereen kaupunkiseudun tulokset

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

LIITU 2018

Peruskouluikäisten lasten ja nuorten liikemittarilla mitattu liikkuminen ja paikallaanolo Tampereella

LIITU 2018 Tampereen liikemittaritulokset

- Keväällä 2018 toteutettiin valtakunnallinen Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa (LIITU)-tutkimus.
- Tutkimuksen tavoitteena oli kerätä monipuolisesti tietoa 7-, 9-, 11-, 13- ja 15-vuotiaiden lasten liikkumisesta ja paikallaanolosta sekä näihin yhteydessä olevista tekijöistä. Valtakunnallisen tutkimuksen yhteydessä kerättiin liikemittarilla tietoa objektiivisesti mitatun liikkumisen ja paikallaanolon määrästä.
- Valtakunnallista perusotosta täydennettiin Tampereen kaupungista kerätyllä lisäotoksella. Tamperelaisista tutkimukseen osallistuneista lapsista ja nuorista 294 käytti liikemittaria ainakin neljänä päivänä viikon aikana, vähintään 10 tuntia päivässä. Valtakunnallisessa otoksessa vastaava määrä oli 2650.

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

LIITU 2020

Toisen asteen opiskelijoiden liikemittarilla mitattu liikkuminen ja paikallaanolo Tampereen kaupunkiseudulla

LIITU 2020 Tampereen kaupunkiseudun liikemittaritulokset

- Syksyllä 2020 toteutettiin valtakunnallinen Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa (LIITU)-tutkimus.
- Tutkimuksen tavoitteena oli kerätä ensimmäistä kertaa tietoa toisen asteen opiskelijoiden liikkumisesta ja paikallaanolosta sekä näihin yhteydessä olevista tekijöistä.
- Valtakunnallisen tutkimuksen yhteydessä kerättiin liikemittarilla tietoa objektiivisesti mitatun liikkumisen ja paikallaanolon määrästä. Valtakunnallista liikemittariotosta (n=758) täydennettiin Tampereen kaupunkiseudulta kerätyllä lisäotoksella. Alueellinen aineisto koostuu 217 nuoren tuloksista, jotka käyttivät liikemittaria ainakin neljänä päivänä viikon aikana, vähintään 10 tuntia päivässä.

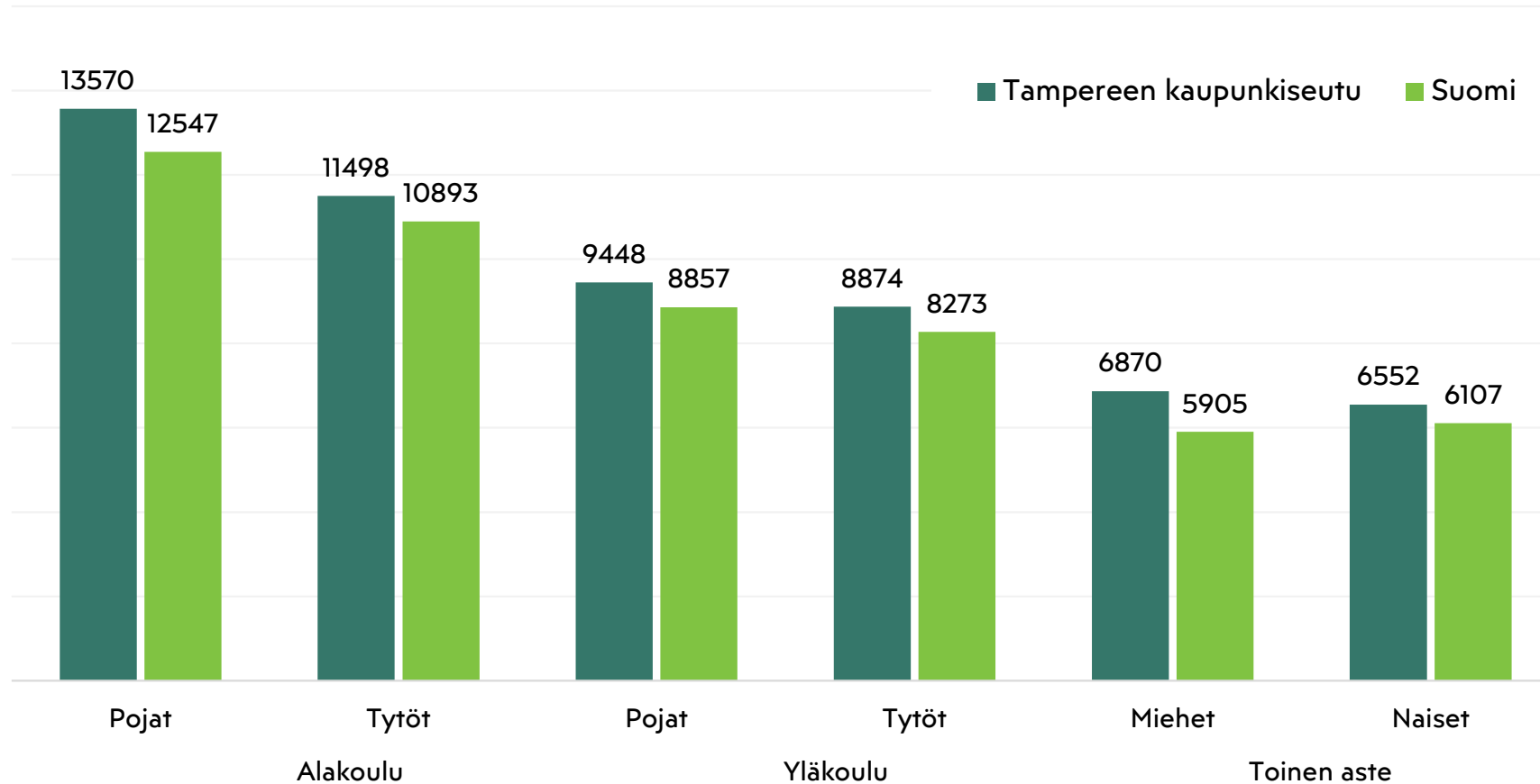

Perus- ja toisen asteen LIITU 2018 ja 2020 liikemittaritulosten yhdistäminen

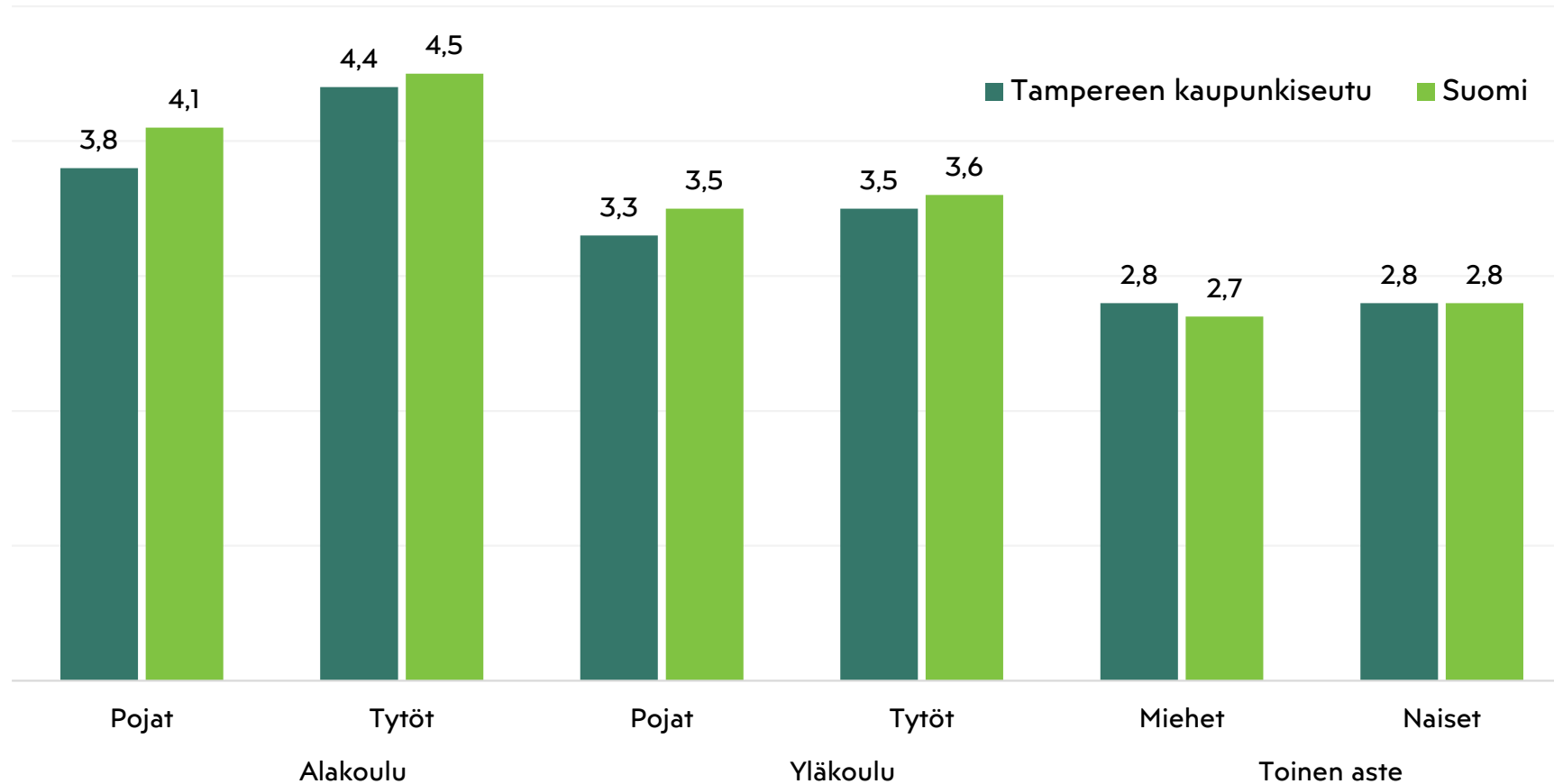
- Seuraavissa kaavioissa verrataan ikäryhmittäin Tampereen kaupunkiseudun liikemittarituloksia muun Suomen tuloksiin.
- Perusasteen tulokset on kerätty LIITU 2018 tarkasteluista, kun taas toisen asteen tulokset perustuvat LIITU 2020 tarkasteluihin. LIITU 2020 tiedonkeruu tapahtui keväällä 2020 alkaneen koronapandemian aikana, jolloin osa opetuksesta tapahtui etäopetuksena ja monet harrastusryhmät olivat tauolla.

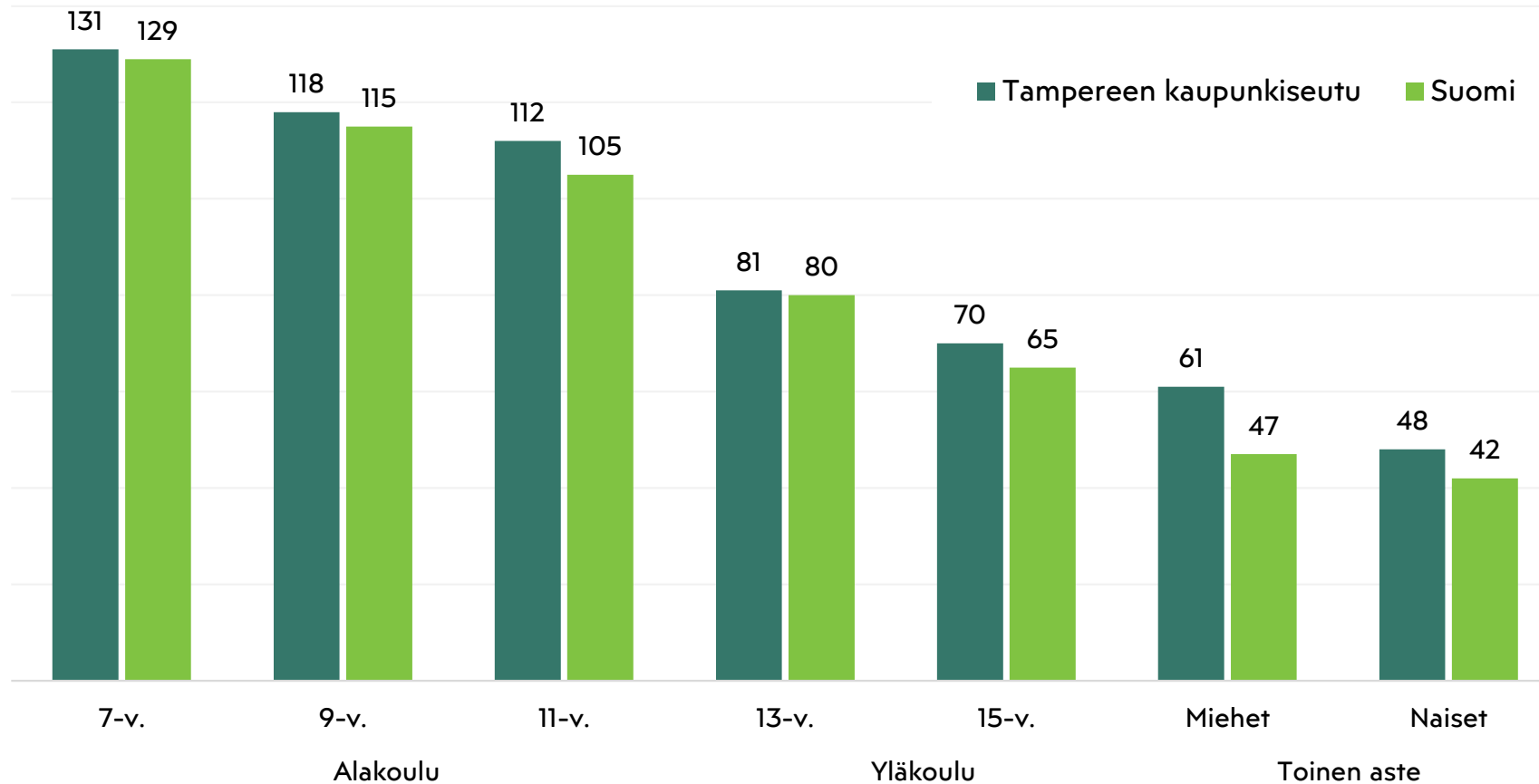
Liikemittariin perustuva keskimääräinen askelten lukumäärä päivässä

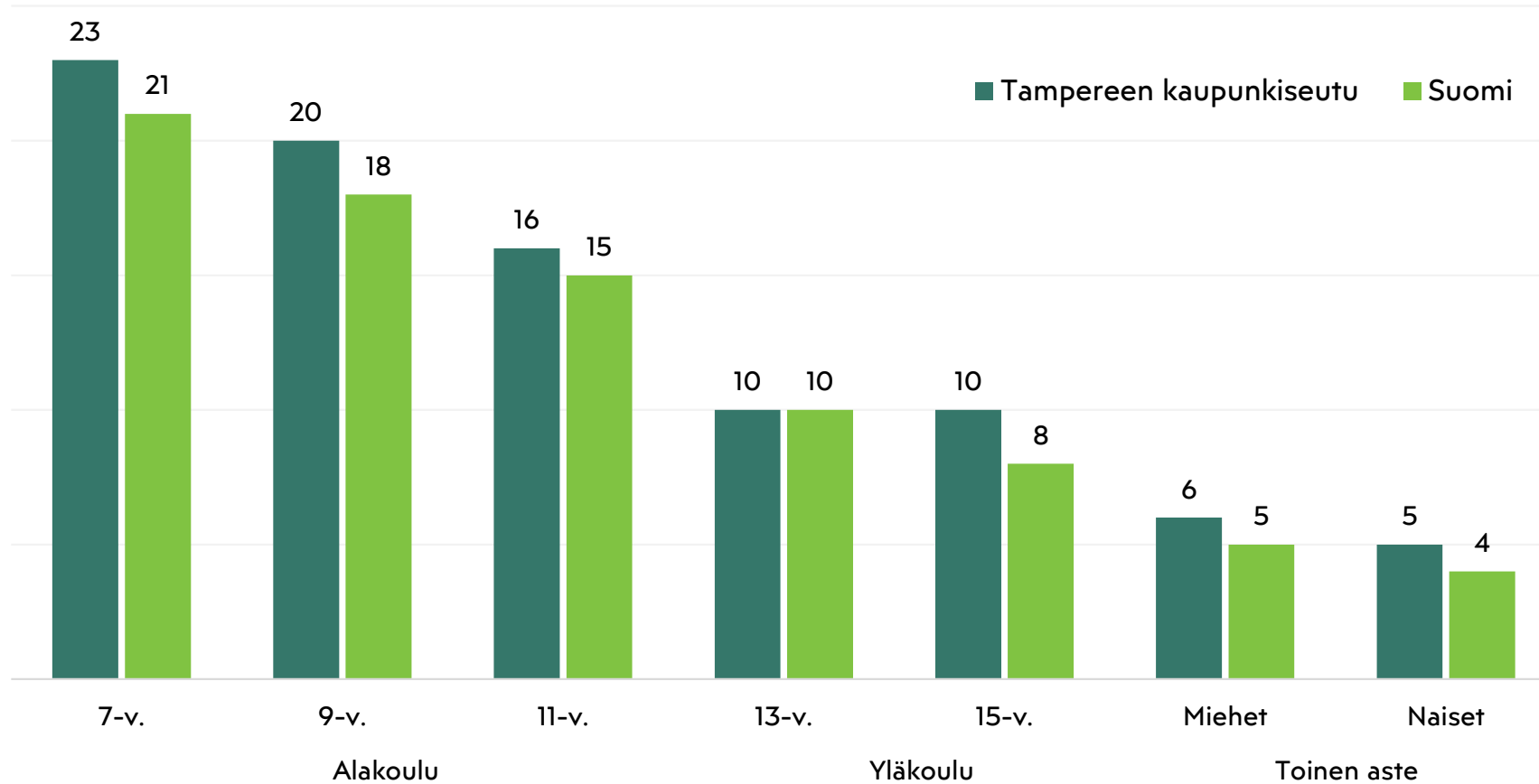
Liikemittariin perustuva keskimääräinen kevyen liikkumisen määrä tunteina päivässä

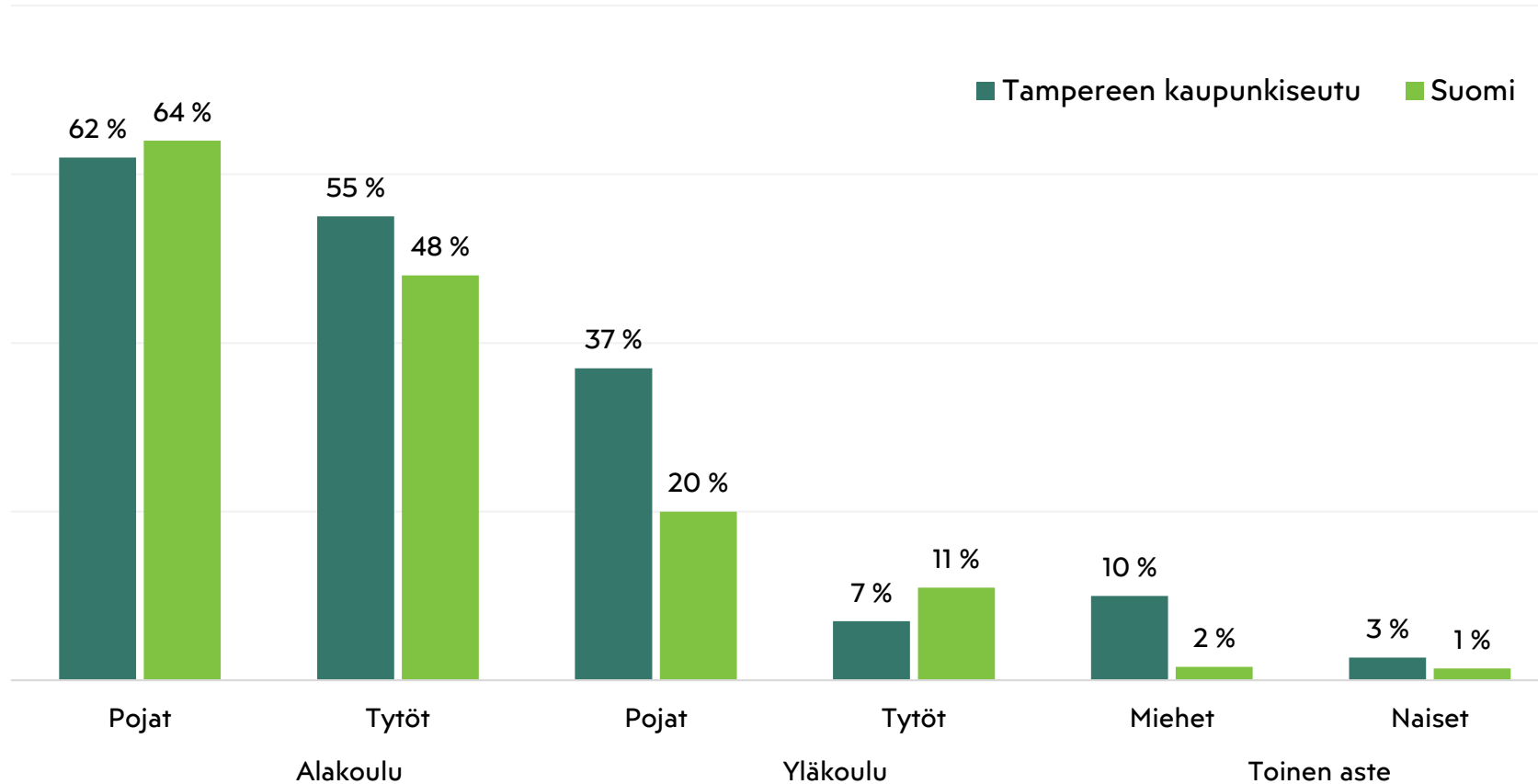
Liikemittariin perustuva keskimääräinen reippaan liikkumisen määrä minuutteina päivässä

Liikemittariin perustuva keskimääräinen rasittavan liikkumisen määrä minuutteina päivässä

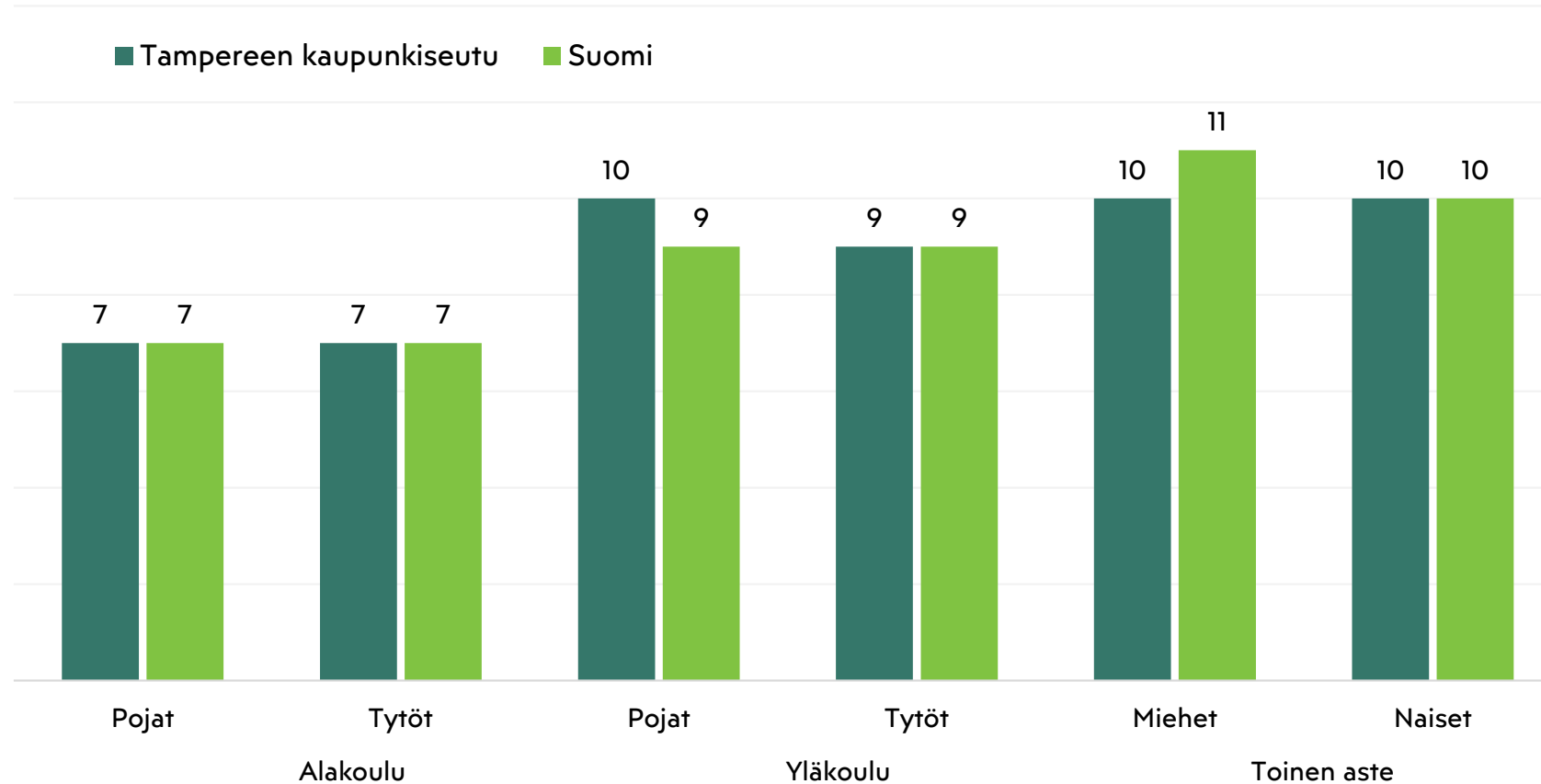

Liikuntasuosituksen* saavuttaneiden osuudet (%) liikemittarilla mitattuna

*Suositus on, että lasten ja nuorten tulisi liikkua reippaalla tai rasittavalla teholla vähintään tunti päivässä

Liikemittariin perustuva paikallaanolon* määrä tunteina päivässä

*Paikallaanollolla tarkoitetaan valveilla ollessa tapahtuvaa istumista, makoilua tai loikoilua

LIKEMITTARILLA MITATTU LIKKUMINEN TAMPEREEN KAUPUNKISEUDULLA

Suosituksen mukainen liikkuminen*

askelten määrä
keskimäärin päivässä

Alakoulun
oppilaat

59 %

11 800

2. asteen
opiskelijat

5 %

6 700

* Suosituksen mukaan lasten ja nuorten tulisi liikkua reippaalla tai rasittavalla teholla vähintään tunti päivässä.

Rasittavan liikkumisen
määrä on keskimäärin **78 %**
pienempi toisella asteella
ekaluokkalaisiin verrattuna

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Koronan vaikutus peruskouluikäisten lasten ja nuorten liikkumiseen

LIITU 2018 ja 2020 Tampereen liikemittariaineiston tuloksia

LIITU 2020 Tampereen lisäotos

- Toisen asteen LIITU-tutkimuksen lisäksi Tampereella toteutettiin keväällä 2020 uusintamittaus 7-15 -vuotiaiden lasten liikkumisen ja paikallaanolon määrästä liikemittaritietoon perustuen.
- Uusintamittauksen tavoitteena oli selvittää lasten ja nuorten liikkumista ja paikallaanoloa koronapandemian aiheuttamien sulkutoimenpiteiden aikana, jolloin osa koululaisista oli etäopetuksessa.
- Objektiiiviset mittaukset toteutettiin vastaavalla tavalla kuin vuonna 2018.

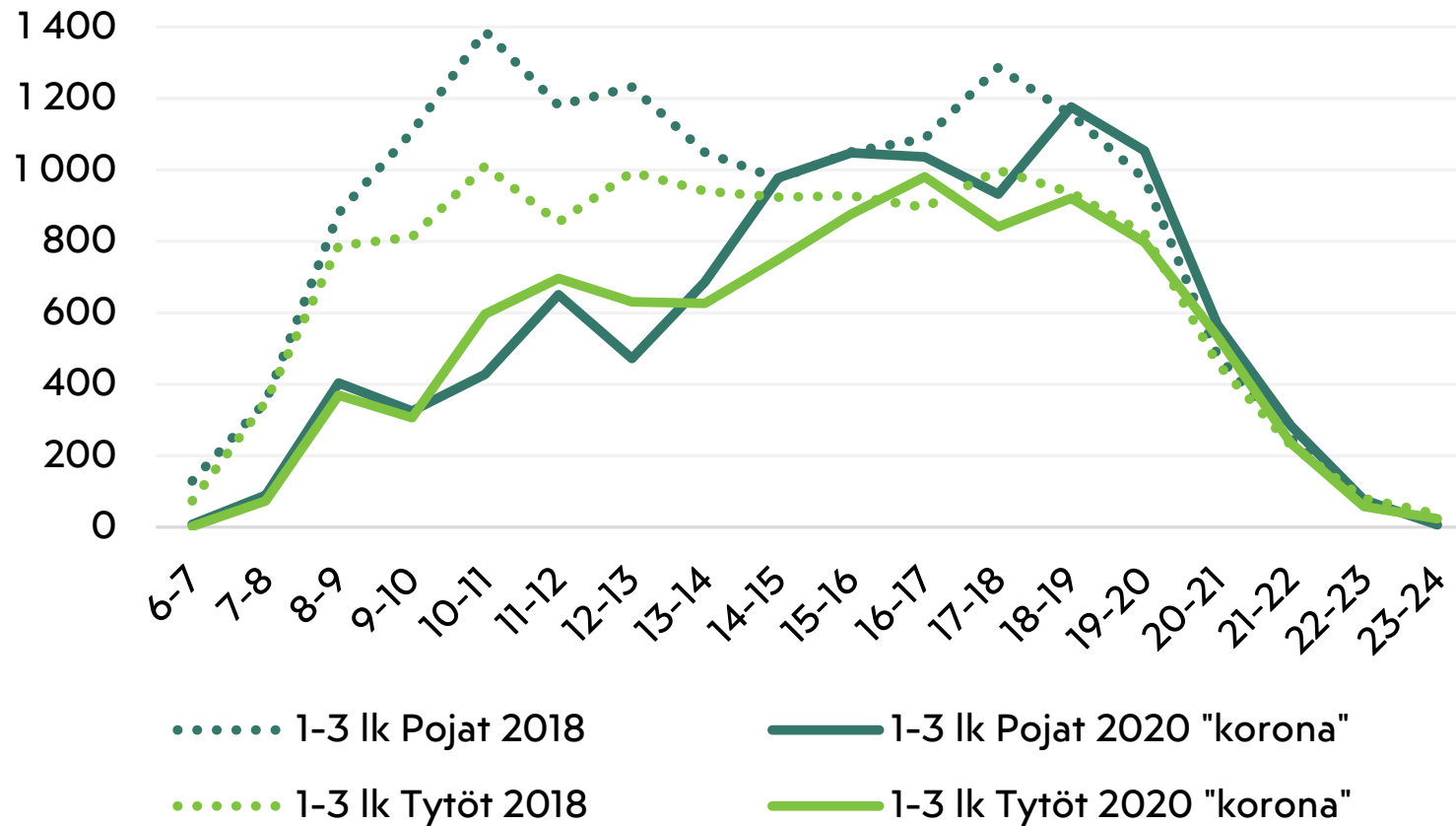

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

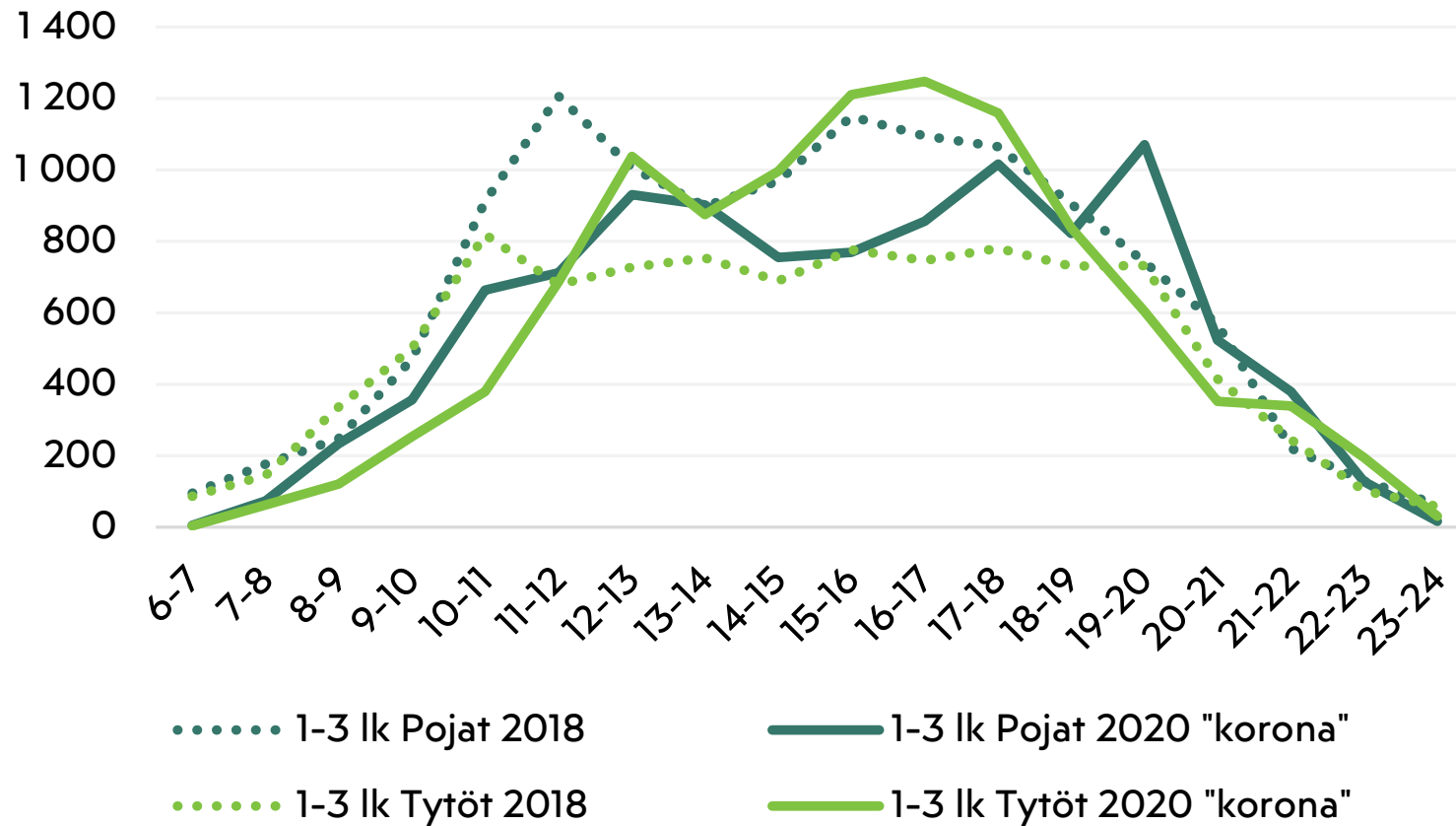

Koronan vaikutus peruskouluikäisten askelmääriin

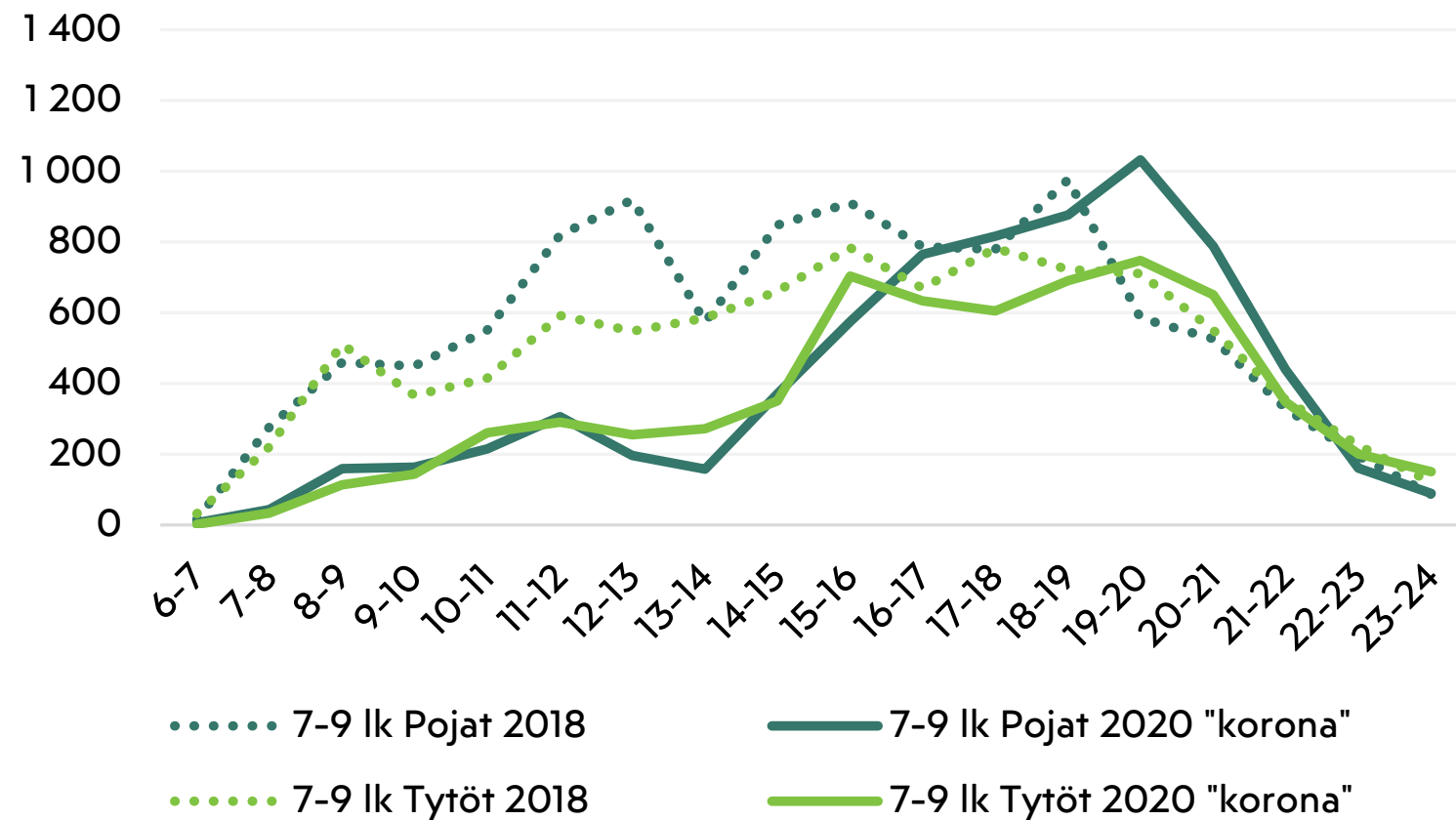
Koronan vaikutus 1.-3. luokkalaisten lasten askelmääriin arkipäivänä

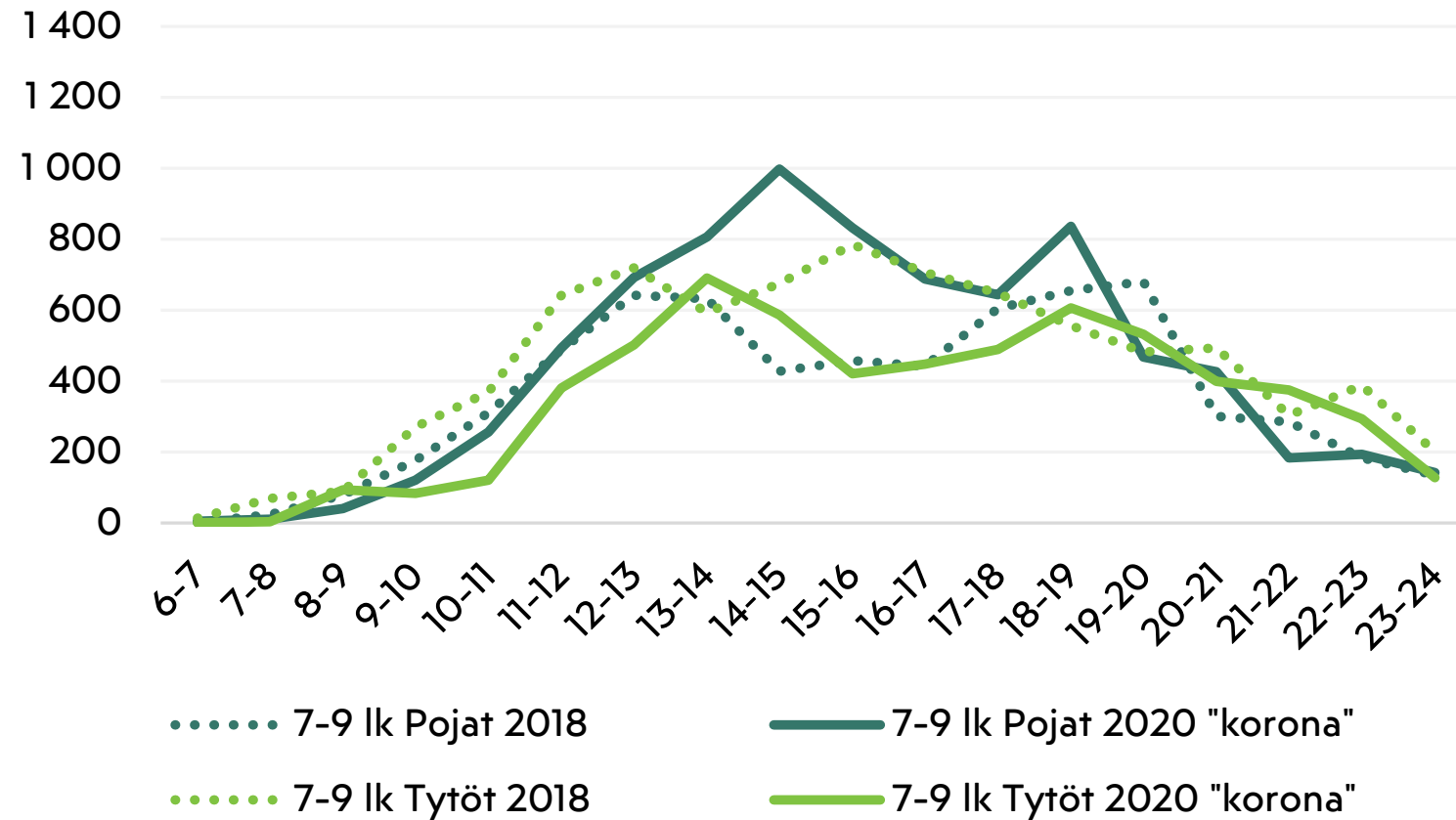
Koronan vaikutus 1.-3. luokkalaisten lasten askelmääriin viikonloppuna

Koronan vaikutus 7.-9. luokkalaisten lasten askelmääriin arkipäivänä

Koronan vaikutus 7.-9. luokkalaisten lasten askelmääriin viikonloppuna

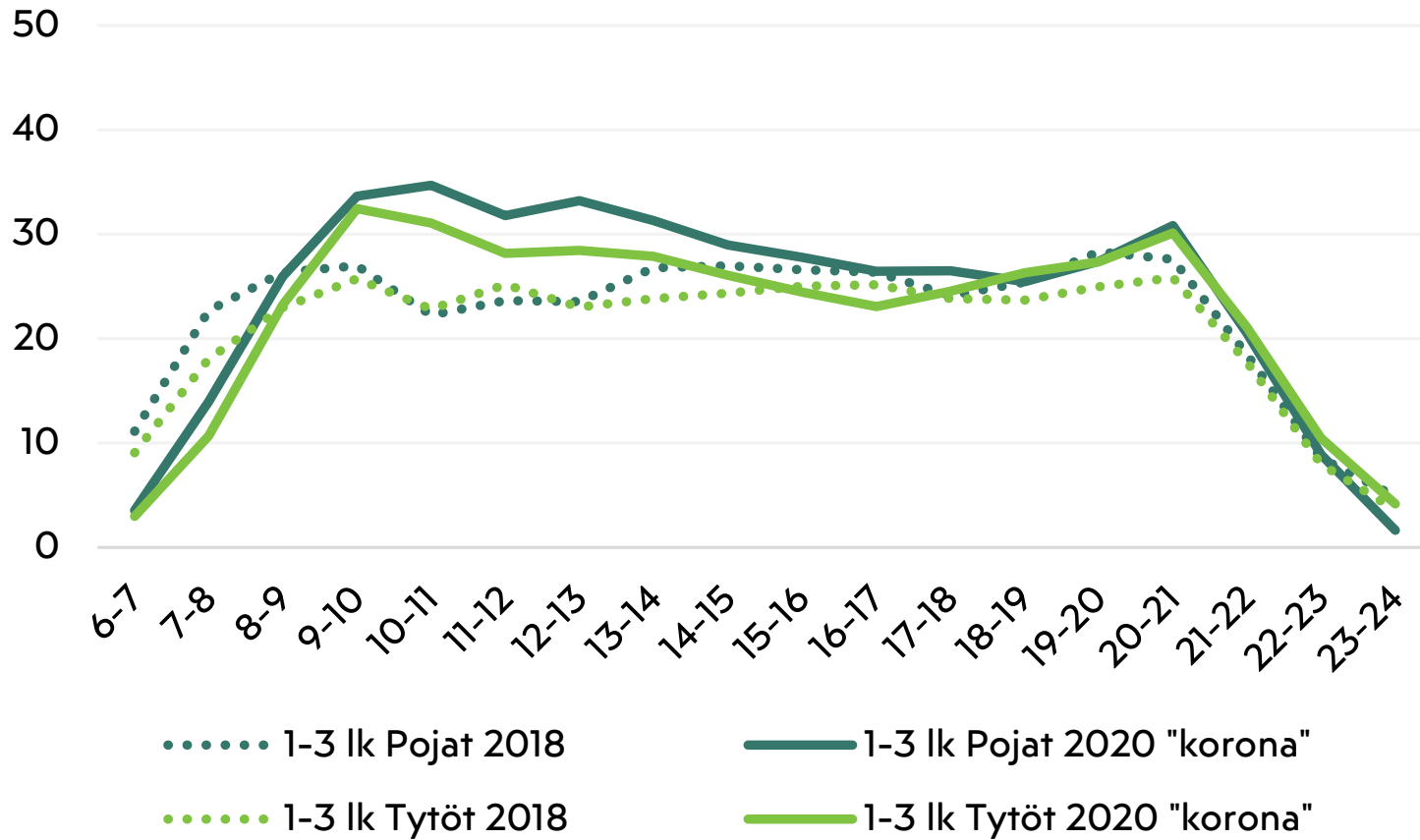
TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

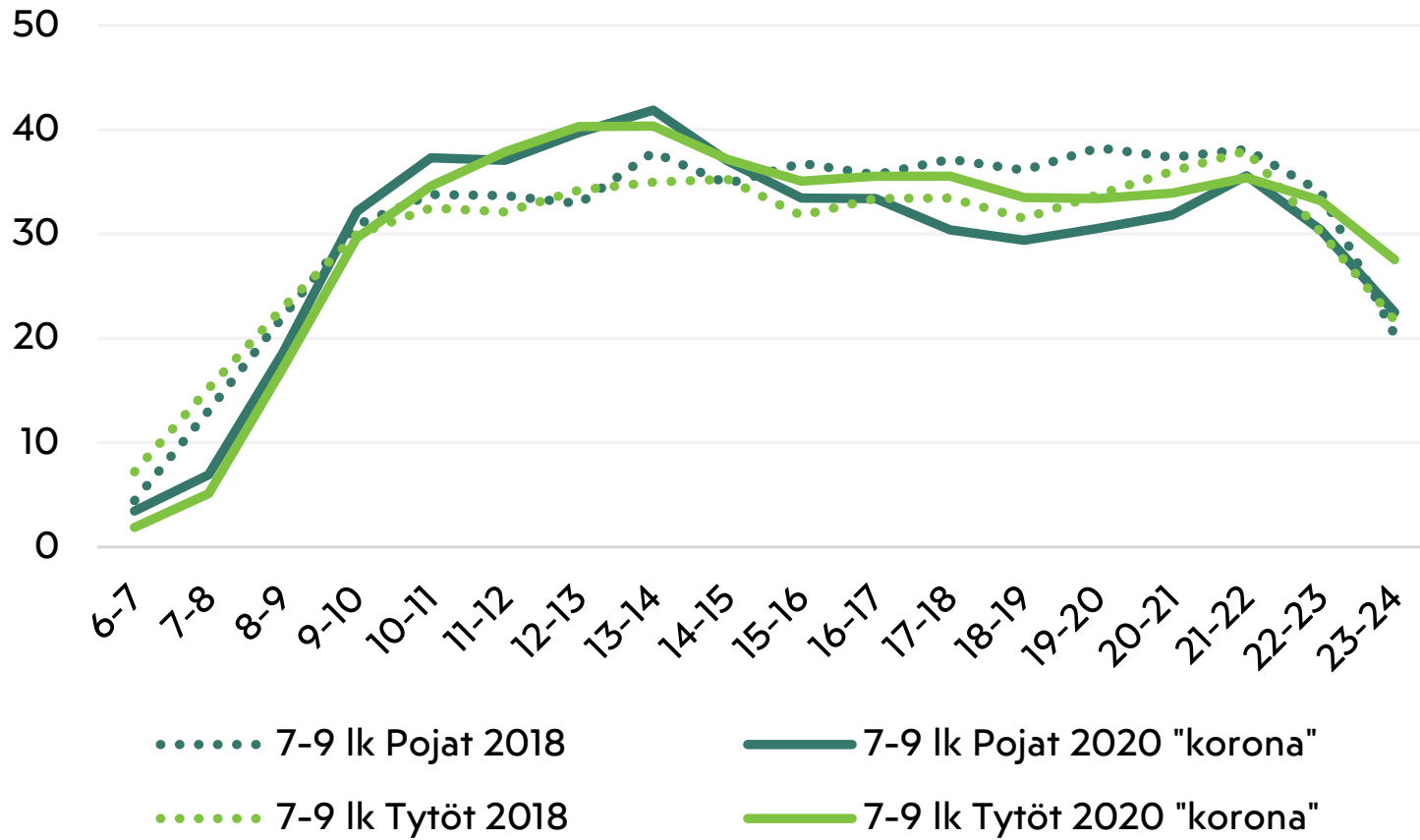
Koronan vaikutus paikallaanoloon*

*Paikallaanololla tarkoitetaan valveilla ollessa tapahtuvaa istumista, makoilua tai loikoilua

Koronan vaikutus 1.-3. luokkalaisten lasten paikallaanoloon (keskimääräinen minuuttimäärä tunneittain)

Koronan vaikutus 7.-9. luokkalaisten lasten paikallaanoloon (keskimääräinen minuuttimäärä tunneittain)

UKK-instituutin työryhmään kuuluivat

- Kolu Päivi, tutkija
- Raitanen Jani, tilastotieteilijä
- Äyräväinen Tuula, julkaisusihteeri
- Tokola Kari, tilastotieteilijä
- Vasankari Tommi, johtaja

Lähteet

- Kokko S, Martin L. (toim.) Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa. LIITU-tutkimuksen tuloksia 2018. Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2019:1.
- Kokko S, Hämylä R, Martin L. (toim.) Nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa. LIITU-tutkimuksen tuloksia 2020. Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2021:1.
- Tampereen kaupunkiseudun koulumatka- ja liikkumiskysely 2015
- Tampereen kaupunkiseudun koulumatka- ja liikkumiskysely 2018
- Tampereen kaupunkiseudun koulumatka- ja liikkumiskysely 2021
- Tampereen kaupunkiseudun SeutuLiike –ohjelmatyö
- UKK-instituutti

